

Toto místo jest vyhraženo pro známého
R. HURTA,
KREJČÍHO A KLOBOUČNÍKA,
 — jenž vlastní největší sklad —

sokolských klobouků, košil, pásů a monogramů, cvičebních košil, odznaků, hotových obleků cvičebních pro žáky. Stejnokroje zhotovují a zasílám do kterékoli části Spojených Států. — Vše v cenách nejnižších.

R. Hurt, krejčí a kloboučník, 593 Blue Isl. Av., Chicago, Ill.

Ukažte svou barvu

a objednejte si krásný....

Sokolský odznak

bílý a červeně emailovaný, jež zhotovuje velice úhledně Sokol Jan W. Wiša, člen Plz. Sokola v Chicagu, za ceny velmi levné. Potřebujete-li hodinky, prsteny, diamanty, neb cokoliv z oboru zlatnického, ušetříte peněz, když si dopíšete pro náš ceník.

W. J. Wiša & Syn,

381 W. 18th St., Chicago, Ill.

Doktor
E. VEJVODA,

ZUBNÍ LÉKAŘ,

v čísle 334 v. 72. ulice,
 New York.

Sborník Sokolský
 na rok 1896

pokud zásoba stačí prodává za 25ct. jednatel výkonného výboru N. J. S.

Jos. Kuchař.

341 v. 73. ulice,
 New York.

Má na skladě...

kuřácké i školní potřeby, hračky, cukrovinky, knihy, jako: tlumače, slovníky, kuchařky, závažné i svobodomyšlné knihy, čítanky atd.—Sklad HOBOKA i ostatních Fahrneyových léků.

Pojišťuje u dobrých společností.

Zastupuje časopisy:

Amerikán, Duch Času, Domácnost a Svojan.

..... Nákladem

ústředního
 výboru
 Východní
 župy
 v New
 Yorku

—vydána byla—

Nejnovější sbírka
Sokolských písní.

1. sešit po 3 centech

zasílá na požádání každému veselému Sokolu jednatel ú. v. Vých. župy

JOS. A. KNEDLHANS,

420—424 East 71st St.,

NEW YORK CITY.

N. B. — Každý kdo si přeje objednat jakýkoliv počet zpěvníků, nechť zašle předem peníze v poštovních známkách jeden a dvoucentových.

EMIL POLAK,

1321, první Avenue,
 roh 71. ul., New York.

Vyrábí všeho druhu stejnokroje a potřeby sokolské, střelecké a spolkové vůbec, klobouky a čapky pro pány a chlapce, dětské i chlapecké obleky.

Hojný sklad modního zboží pro pány, kufry, vaky, torby, peněženky a řemení u velkém výběru.

Dodavatel Těl. Jednoty „Sokol“
 v New Yorku.

KNIHY

u výk. výb. N. J. S. na skladě:

Tyrš Mir., Dr.: Zakladové tělocviku ..	\$1.00
Kožíšek Fr.: Cvičební večery na koni na šif.10
Jindřich Fuegner. Životopis10
Vaniček Kar.: Sokolstvo, jeho směr a cíl	
Komenský Jan Amos a jeho snahy tělocvičné. Obě za08
Scheiner, Jos. E. Dr.: Tělesná cvičení ve starém věku65
Kožíšek Fr.: Cvičební večery na hrazdě12
„ „ 100 příkladů cvičení prostých18
Hron Karel: O cvičební soustavě....	.20
Mendik Jan: Povelky ku podrobnému procvičení poř. cvičení05
Scheiner Jos. E. Dr.: Úvahy a řeči dra. Mir. Tyrše. Povšechné úvahy o věci Sokolské, I. 1.25
Povšechné úvahy o věci Sok., I. 2.25
Klenka Jos.: Tělocvičné hry pro školy, I. bez nářadí15
Klenka Jos. Těl. hry. II. S nářadím ..	.25
Hanušová Kl.: Dětský tělocvik20
„ „ Hry míčem pro veselou mládež15
Horálek F.: Pérem Sokolím; seš. 1—4	.20
„ Na přední stráž05
Sládek Jos. V.: České písně05
Jos. Klenka: Skoky prosté, útokem a o tyči ..	.10
Jos. Klenka: Skoky smíšené na koze a na stole ..	.10
Dr. J. Vaniček: O rohování (box) a šermu holí dlouhou (baton) ..	.10

Knihy tyto, pokud zásoba stačí, zasílá vyplacené jednatel výk. výb. tomu, kdo při objednání pošle výše udanou částku buď ve znamkách, nebo poukázkou poštovní.

Jan Černý, 437 E. 71st St., N. Y.

SOKOL AMERICKÝ.

Entered at the Post Office at New York, N. Y., as Second Class Matter.

Ročník XXIII.

NEW YORK, 15. PROSINCE 1901.

Číslo 12.

SUBSCRIPTION - - - 50c. PER YEAR.

Předplatné50c. ročně.— Do Čech.....zl. 1.50

ORGÁN NAR. JED. SOKOLSKÉ.

EDITOR — POŘADATEL:
K. Štulík, 525 S. Lincoln St., Chicago, Ill.
PUBLISHER — VÝPRAVČÍ:
F. Lier, 410 East 71st Street, New York, N. Y.

Listárna redakce.—Přispívky a dopisy do Sok. Am. musí být v rukou pořadatele do 5. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny. Rukopisy uschovají se na dobu 3 měsíců, pak se zničí.

Listárna výpravčího.—Přestěhování nechť oznámí výpravčímu přesídlivší Sokol sám, možno-li do 3. neb 4. toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému sboru náleží. Nově odstoupilé a vyloučené členy nechť označuje tajemník neb účetní výpravčímu pravidelně každý měsíc.

OBSAH.

Chce tomu lid? — Zázračný tělocvik. — Věřte v boha! — Víra a Nevěra. — „Věřte v boha“. — Sokol Americký. — Soudcovské listiny. — Fysiologie tělesných cvičení. — Otevření Národní Síň ve Wilson, Kansas. — Pěkný kus amerického sportu. — Silák Sandow o prezidentu Rooseveltovi. — Dopisy: Z Filadelfie, St. Louis, Mount Pleasant, Chicaga a L. I. City. — Různé zprávy, zápisy o schůzích a účetní zpráva jednatele výk. výboru N. J. S.

Chce tomu lid?

Zatím co pravidelné spolky tělocvičné, ať již sokolské, turnéřské, gymnastické a jinak se jmenující, snaží se o to, aby zjednaly co největšího rozšíření rádnému tělocvikovi, i co přičiňují se pilně, aby hned mládeži dostalo se potřebného tělocvičného vychování buď ve školách veřejných neb v jejich tělocvičnách spolkových, a co důležitá tato sdružení jen s malým porozuměním setkávají se u lidu, daří se znamenitě různým klubům sportovním a jiným, v nichž cvičení koná se obyčejně jednostranně a za okolností takových většinou, že nemůže míti žádného sušlechťujícího a mravnost povznášejícího účinku na ty, kteří v nich se scházejí a některému odvětví tělocvikovi dle své vlastní náklonnosti a vůle se věnují. Nedávno hovořili jsme s mladíkem, jenž kdysi pilně dost cvičoval u sboru sokolského. Nyní pochvaluje si cvičení v tělocvičném klubu, i jest hrdým na to, že ke klubu tomu patří. Členů má klub ten přes sto, v pokladně má přes \$5.000 a kdo chce se v něm státí členem, musí zaplatiti \$10.00 vstupného. Za to však může si do klubové místnosti přijíti, kdy se mu zlíbí, i může si v ní prováděti cvičení, jaká mu napadnou, aniž by byl obmezován disciplinou, bez které sokolské cvičení nedá se obejít. A mládež tak ráda počíná si úplně samostatně, dělá nejradši, co sama chce a myslí při tom, že dělá vše dobře, ba mnohem lépe, než mohl by jí někdo starší a zkušenější poraditi a ukázati. Jest v tom mnoho svůdnosti pro mládež, náležitosti ke klubům, které si sami řídí a v nichž nikdo ničím je neobmezuje.

A klubů podobných jest v každém místě poněkud silněji Čechy obydleném hned několik. Při tom to nejlepší jest, že jsou-li členové jejich pyšní na své člen-

ství klubovní, jsou jejich rodiče (většinou nedostatečně vzděláni) tím hrdější na to, že syn neb synové jejich patří také ke klubu. Vždyť zaslechli jen zřídka kdy slovo „klub“ a představovali si pod tím slovem vždy buh ví co, zvláště čítávali-li všelijaké krváky, jejichž hrdinové obyčejně jsou líčení, jak po klubech buď peníze rozhazovali, neb si k nim falešnou hrou pomáhali. A pošetilost lidská jest tak nevyčerpatelnou!

Ničeho na věci nemění, že žijeme v republice, v níž tituly neplatí a v níž všichni občané jsou sobě rovni. Známo přece, jak honí se zbohatlí američtí vydržidušiči za zbankrotělymi hejsky evropské aristokracie, aby je s titulem pro své dcery ulovili. A věřte, ač jest to tak malicherné a na pohled přímo zdá se pošetilé, ba až neuvěřitelné, jsou mnozí jak otcové tak i matky, kteří pyšní se tím a chlubí, že mají syna neb syny také u klubu. Jim zdá se, že jest to pro rodinu jejich jakési vyznamenání, něco, čeho si každý z jejich sousedů a sousedek popřáti nemůže.

A ptáme-li se po příčině, proč různé ty kluby, jež pro národní náš život a výchovu mládeže žádného významu nemají, mohly nabýti tolik pudy a vážnosti mezi námi, že dostává se jim skorem všeobecné podpory české veřejnosti, tu musíme stěžovati si především do našeho časopisectva, že vyneslo je na úroveň jiných spolků pro národní naše bytí a zachování důležitých, i že obecnstvo nevyvede z bludu, když toto náklonnost a podporu svou jim věnuje, zapomínajíc při tom podporovati spolky, jejich existence jest pro sílení a zachování českého žilvu v Americe nutnou.

Probírejte se trochu našimi hlavně denními listy a co v nich shledáte? Pořádá li nějakou bezvýznamnou zábavu, nějaký tanec, nějaký bezvýznamný klub, tu najdete o ní dlouhé zprávy a chvály v časopisech, které, pořádal-li sbor sokolský veřejné cvičení neb závody, neb poučnou nějakou přednášku, buď přinesou o nich zprávičku zcela nepatrnou, neb vůbec se o podniku celém ani nezmíní, protože neměl u nich sbor sokolský oznámky. A to, myslíme, že přece správné není, byť bychom i věřili, že i český časopis musí hleděti si vedle povinností svých vlasteneckých hlavně stránky obchodní. Kam přicházejí výtěžky ze zábav sokolských neb jiných podniků spolků sokolských? Mají snad členové sborů sokolských z toho přímo pro sebe nějakých výhod, jestliže obecnstvo podniky jejich podporuje? Nikoli. Vše výtěžené obrací se na ráznější a vhodnější provádění povinností sokolských, hlavně ve prospěch české mládeže, a nikdo posud neslyšel, že by sokolský sbor z pokladny své vzal jediný dollar, aby zaň svým členům nějakou zábavu neb pitku připravil.

Jak jinak bývá u všelijakých klubů. Lid to ví a vypráví si o tom, co který klub na zábavě té neb oné neb na výletu vydělal, i ví také dobře, co si za vytěžené peníze pak pořídil. Hlavně ovšem zajímá se lid o to, jak v klubu se z vytěžených peněz dobře poměli, jak se za ně vesele pilo, papalo atd. A lid, ač dobře to ví, na co svou hřivnou přispěl, učiní tak po druhé a po třetí zase, zvláště když jest k tomu všelijakými lákavými oznámkami a „puffy“ ještě vybízen. Nechceme, aby někdo nám neporozuměl a domýšlel se, že snad jsme nepřátely spolků zábavných, i že nepřejeme snad mládeži, že se baví.

Nikoli! Toho obého jsme dalecí.

Život lidský jest příliš krátký a vyplněn většinou spíše trudy a starostmi, než radostí. Zvláště život muže dospělého bývá jen pln práce, námahy a to skorem všeobecně tak, že v něm zábavě nezkrácené starostmi ani nelze se oddati.

Této okolnosti jest mládež dospívající dobře si vědoma, i snaží se, aby pokud k tomu čas a příležitost, něco užila. Toho nikdo rozumný jí nemůže zaslívat. Mladost — radost! Ať jen užije každý mládí co nejlépe a co nejpříjemněji, později beztoho nebude míti k tomu ani chuti, ani nálady, ni snad příležitosti a prostředků. Však chce-li se naše mládež bavit, ať při tom neobrací se na českou veřejnost, která má před sebou důležitější národní povinnosti, než jest podpora klubů zábavných.

Jestliže tu a tam čteme, že nějaký zábavný klub přispěl k národním účelům, bývá to spíše výminkou. Kdyby lid náš trochu více přemýšlel sám, nebera za pravdu vše, co kde čte, pak musil by jistě svou přízeň a podporu trochu jinak rozdávat, než přítomně se děje.

Nezasluhují si snad sbory sokolské na prvním místě podpory všeobecné?

Nejsou sbory ty pro nás co Čechy, kteří co Češi i v potomstvu svém zde se chceme zachovati, spolky na prvním místě nejdůležitějšími?

Nevychovávali nám právě ony mládež zdravou, mravnou a při tom i národně uvědomělou a k české věci lásku chovající?

Nejsou to sbory sokolské, které všude vedle škol tělocvičných snaží se podporovati a někde i samy vydrží české školy pro mládež naši, by se nám neodezila?

Zdali kde více než právě ve sborech sokolských jest vážen jazyk český, jsa výhradně a povinně používán jak při jednání sborovém, tak i v tělocvičně, z kteréž vycházejí mladí muži dobře česky hovořící a po česku citící, kteří dříve než do sokolského sboru vstoupili, česky skorem neznali.

Tak vedle toho, že mládež získává v tělocvičnách našich na zdraví, jest nám tam i vrácena živlu českému, a to pro všechny čas příští, neboť kdo ve škole sokolské Čechem se poznal a vychoval, ten se nám více neodezí.

Tuto jen krátce jsme uvedli, jaké důležitosti národní mají sbory sokolské pro Čestvo americké a tušíme, že nenajde se nikdo, kdo mohl by právem říci, že slova naše nejsou od prvního až do posledního ryzou pravdou.

A přece nuceni jsme častěji naříkati, že lid náš nepodporuje věc sokolskou, jak tato si zasluhuje, i že lehkomyšlně hřivnu svoji obrací na věci pro naši českou veřejnost nikterak důležité a významné, ba často přímo škodlivé.

Že se tak děje, jest skutkem — a to žel skutkem, z něhož málo povzbuzujících nadějí pro budoucno Čestva amerického lze čerpati.

Při smutné té perspektivě dlužno si odpověděti správně, zda skutečně chce tomu lid?

Chce lid podporou svou plýtvati na nepotřebnosti úmyslně, či činí tak jaksi bezvědomky? Ať jest tomu tak či onak, máme za to, že k nastoupení cesty lepší pozdě není, musilo by se však v tom směru působiti.

A teprve potom, když pokus podobný by selhal, mohli bychom s oddaností do osudu říci: „Lid tomu chce — nelze jinak!“ —

Zázračný tělocvik.

Jedno latinské přísloví praví, že „za práci bohové vše prodají.“ To bezpochyby že jest lepší, než ono, jež našla nějaká zbožná duše, pravíc „člověče přičiň se a pámbu ti pomůže!“

My při našem sokolském tělocviku nespolečáme se na žádnou božskou pomoc aniž jinou, jsouce přesvědčení, že musíme vše od A až po Z dobytí si svým vlastním přičiněním, svojí vlastní prací.

A tato naše práce, cvičení těla, má-li míti žádoucího účinku, musí býti někdy prací hodně namáhavou, únavnou, takovou, při níž každý sval nucen jest spolupůsobiti, při níž často prsa těžce se zdvihají a klesají, srdce silně a rychle buší a pot s čela a po plecích někdy v potůčkách stéká.

Něco za něco!

Za úsilovnou práci a námahu v tělocvičně a za provázející je únavu, tím příjemnější osvěžení, ozdravení a pocit lehkosti, veselosti a štěstí po následujícím pak odpočinku.

Jen ten, kdo s láskou po delší dobu tělocvik sokolský pěstoval, může popsati, jaké jsou to pocity blahého uspokojení a překypující síly a rozjařenosti, jež vydatná cvičení sokolská provázejí.

Ať cvičíme v nejkřutších mrazech či v nejparnějších létě, ovšem konáme-li cvičení sobě přiměřená, vždy za pilné jich provádění jest pocit příjemné spokojenosti a lehkosti, jakého jinak sotva lze docíliti.

Vedle těchto uvedených příjemných zkušeností ten, kdo po léta cvičil, dobře ví, jak zvolna jen přibývalo mu sil, jak pomalu domáhal se vlády nad svými údý a celým tělem, i jak pomalu přibývalo svalům jeho na objemu, takže mnohý cítil se v očekávání svém zklamán. Ten, kdo chlubil se kdy v tělocvičně krásně vyvinutým, silným a mohutným tělem, ten obyčejně celá léta pilným cvičením ztrávil, než je nabyl.

Pevných svalů cvičením nepřibývá tak rychle, jako přibývá některým sádra hojným jídlem a pitím, to víme všichni, kteří pilně jsme cvičivali neb posud cvičíme. Ty doby však, kdy třeba bylo k získání pevného a silného těla dlouho cvičiti a tím zdraví si otužovati a zajišťovati, již minuly — aspoň zde v Americe.

Byli jsme patrně pošetilci, že jsme se tak namáhali, nevědouce, že jsou cesty mnohem kratší a pohodlnější k získání daleko lepších výsledků, než jakých můžeme po tuhé a dlouhé práci sokolským tělocvikem nabývatí. —

Každý, kdo čte anglické denníky, týdeníky neb měsíčníky, nalezl v nich nápadné oznámky, v nichž ohlašují se a přislubují báječné výsledky jistých podle jména oznamovatele pokřtěných systémů tělocvičných.

A poněvač od jakživa platilo a posud platí „svět chce býti klamán,“ nalézají takoví oznamovatelé hojně zákazníků, jinak nemohli by platiti za drahé oznámky obnosy peněz, jež jdou do značných tisíců.

Všimli jsme si několikrátě oznámek podobných. Slibuje se v nich vyléčiti tělocvikem všechny možné neduhy a nemoce a sesíliti a utužiti všechny ty, kteří své peníze pošlou, aby za ně obdrželi předpis, jaká cvičení mají prováděti. —

Jest pravda, že mezi těmi pošetilci, jichž ovšem čítá se do statisiců a dle všeho do milionů, jsou někteří, jimž provádění doporučených cvičení dosti prospěje, neboť takoví jinak by byli třeba vůbec žádných cvičení ani vydatnějších pohybů nekonali. Však v oznámkách těch slibuje se a také doporučeními se dosvědčuje, že po třiceti neb šedesátidenním jich provádění rozšíří se koš prsní o 4 až 6 i více paleů a jiné podobné báječné nemožné sliby se činí.

Kdo má jen trochu soudného rozumu, ten ví, že takových slibovaných výsledků žádným tělocvikem docílití nelze. Věc pak má tu smutnou stránku, že ošizení o peníze a sklamaní ve svých očekávaních ztratí důvěru k tělocviku vůbec a i k tělocviku rádnému.

Ovšem než se takoví napálení vzpamatují a domluví, mnozí z nich stydí se mluvit o tom, jak byli ošáleni — zatím oznamovatel všelijakého zázračného systému tělocvičného dosti zbohatl, i může jíti na odpočinek, aneb přišel již opět na něco jiného, nového, co také potáhne a vyláká z pošetileů nové tisíce neb i statisíce.

Že takovými švindly trpí i rádný tělocvik, snadno lze se domysletí.

Bylo by to pro mnohé znamenitou výhodou, kdyby tak několika jen lehkými pohyby denně po několik jen okamžiků prováděnými, mohli ze sebe udělati lidi silné a zdravé.

Když však to nejde! —

Bez námahy a vytrvalosti ani tělocvikem zázraků se nedocílí. —

Věřte v boha!

Pod nápisem nadepsaným „Věřte v boha“ přinesli jsme v m. č. vyňatek z článku K. Vaníčka „Čitu více“, uveřejněného v Sokolu. Že bychom kdy mohli se potkatí s četbou toho druhu v nejstarším časopisu Sokolstva, jež Tyrš založil a po léta řídil, toho věru že nikdy jsme se nenadáli.

Mnohokrátě měli jsme příležitost poukázati na smutný ten úkaz, jak svobodomyšlnosti v Čechách sotva podle jména stává, i jak jí tam i v Sokolstvu jest úplný nedostatek, neboť český člověk ve vlasti své usedlý jest plný ohledů a je-li jiného smýšlení než většinou panující

čibo, dovede je zakryti, aby jen nezdál se nápadným a neměl nějakých nepříjemností neb obtíží ve svém závislém obyčejně postavení, a tak jak již kdys jsme uvedli, vyjma Vojty Náprstka, jenž ve Spojených Statech po jistou dobu žil, těžko najiti tam svobodomyšlníka zásadního a za takového veřejně se přiznávajícího. Jest to pohodlnější pochybovat neb nevěřit, ale při tom nikoho z věřících si nerozhněvat přiznáním se k tomu. Sluší-li takové smýšlení Sokolu, o tom ať soudí každý čtenář sám.

Jak v ohledu tom zcela jinak a to mnohem lépe jest v Sokolstvu americkém.

Pamatujeme se, že za mladých našich let bylo i v Čechách trochu jinak.

Co mladí studenti sotva 13 neb 14letí pilně jsme debatovávali o víře, i byli jsme v době té hotovými již nevěrci, ač žádný z nás podle K. Vaníčka uváděného Mazziniho nebyl člověkem, který skrýval nějaký zločin před ostatními lidmi a snažil se — popíraje boha — zbavit se jediného svědka, před nímž ho nemohl zatajiti a potlačiti výčitky svědomí, jež ho trápily; snad to byl tyran, jenž se svobodou uloupil polovičku duše svým bratřím a pokoušel se nahraditi vzýváním hrubého násilí víru v povinnost a v právo nesmrtelné.

Pokud se pamatujeme, byli jsme, co jsme tehdy již v žádného boha nevěřili, hochy právě as tak hodnými neb nehodnými, jako ti, co věřili (a těch bylo tenkrátě velmi málo).

Vedlo by to daleko, abychom líčili tuto, jaká lítost nás pojala, když uvedenou minule staf Vaníčkovu v Sokolu jsme četli, neboť ona nad jiné výmluvněji ilustruje, jaké poměry žel v Čechách zavládly, i bylo by také nevhodno, věnovati v časopisu našem místo vývodům toho, co K. Vaníček ve prospěch víry v boha uvádí.

Naši Sokolové nepotřebují žádného v ohledu tom dalšího poučování, neboť dávno vybavili se z pout lidstvo tak tížící a je ve všem pokroku zdržující víry v boha nějakého. Uvedeme pouze toto:

V jakém postavení byl by dnes český národ, kdyby se byl více staral o sebe a své potřeby než o boha, zda jísti ho s omáčkou či bez omáčky (Havlíček); kdyby na místě opouštění vlasti s bibli zachráněnou, byl bibli zahodil a řídil se z bible jen starožidovským „oko za oko, zub za zub.“

Je-li skutečně lidem třeba boha, pak jsme opačného mínění, než jest ono, jež měl pan Mazzini a má K. Vaníček.

Pro lidi špatné, zlé, zločince, jest třeba boha i s jeho nebem a peklem, aby jím byli strašeni.

Pro lidi dobré boha netřeba, ti mají vždy někoho neb něco lepšího, než jest nějaký smyšlený bůh. Dítě až do dospělosti milující své rodiče nade všecko, stráží se páchatí zlo, by jich nezarmoutilo, i snaží se činiti dobro, by je potěšilo, neboť jejich radost jest i jeho radostí.

Později má muž milenku, jež jest jeho bohem a pak ženu a děti, jež jsou jeho božstvem a pro ty pracuje a namáhá se a snaží se jen dobré konati, věda, že konání zla mělo by pro jeho miláčky zlých následků. Ovšem pro darebáka, člověka skrz na skrz zlého, takové domácí božstvo nedostačí, nad tím musí viseti a kmitati se stále

metla ve způsobě „boha“, jak se od pradávna lidem pro postrach maloval.

A komu konání dobra v úzkém kruhu jeho rodiny nedostačuje, má tu ještě obec a po případě celý národ neb lidstvo, jež může si za boha ustanoviti a jim sloužiti.

A při tom při všem nepotřebuje studovati žádného náboženství, jako byli jsme k tomu ve školách své vlasti nuceni, stačí mu, řídí-li se zásadou — nečin jiným, co sám máš nerad! —

Víra a Nevěra.

V orgánu našem „Sokolu Americkém“ ze dne 15. listopadu máme otištěný vyňatek z článku K. Vaníčka: „Citů více!“ Článek onen psán byl sice pro poměry české, nicméně jest i pro nás zajímavým. Pisatel doporučuje víru v boha a praví: „Nebeřte lidu našemu víru v boha, neb cennějšího nad víru nemohl člověk nepřítel lidu vzíti.“ Dále praví: „Negace či nevěra jest věc pohodlná, ale cestou k poznání není.“ Prvou podmínkou k nápravě jest prý zjištění skutečnosti. A skutečnost onu předvádí si tím, že poukazuje na všechny pohromy a svízele, jež národ náš prodělal od prvních dob křesťanství a končí, že Řím dokonal veliké dílo své a těžkou nohou zašlápnul národ náš. Z toho vyvádí, že tyto převraty a změny náboženské přinesly dvoje ovoce, náboženskou snášlivost a nevěru. A právě na tuto nevěru pisatel článku onoho míří a jí na vrub pak připisuje velkou část — ne-li všechny — nynější svízele a nesrovnalosti ve společnosti lidské a z toho pocházející zlo.

Nuže, pohlédněme té nevěře trochu blíže v oči, odkud přichází a jak se v jednotlivém člověku vyvinuje. Předně mohu se státi nevěrcem z příkladu, poučení a vlivu jiných. Za druhé, mohu dojiti k těmž cíli vlastním přemýšlením a zkoumáním.

Prvnější způsob jest dosti snadným a jest ovšem nejvíce přístupným lidem, kteří se nevěrci stanou z pohodlí, avšak druhým způsobem dojiti možno k cíli onomu po více méně dlouhém duševním boji a převratu. Každému člověku, který není k tomuto světu, k přírodě a veškerým její výjevům úplně lhostejným, přijde jednou ta doba, kdy se zastaví před onou velikou otázkou: „Odkud a kam?“ Já existuji, já jsem. Vůkol sebe vidím miliony jiných. Jsem postaven doprostřed přírody, žiji. Pohlédnu k obloze, spatřím miriady neznámých, tajuplných těles. Ačkoli vím, že zrak můj jest dosti obmezeným, vím přece, že vidím pro smysly své velikou část vesměrnosti, všehomíra. K tomu druží se v myslí mé různé výjevy přírodní, celé žití ve své tajuplnosti. Sama sebou vnučuje se mi otázka „odkud a kam“ a žádá odpovědi. Kde jest původ můj a původ veškerého lidstva, jaký jest vlastně účel můj a cíl? Proč jsem zde a k čemu celá ta příroda? Účele nějakého to vše snad mít musí! A na otázky tyto dával si člověk od pravěku odpověď tím, že si představoval mocnost jistou, jíž stvoření světa a tím i sebe připisoval. Účel a cíl lidstva vyznačen byl dle toho, jak si jej to neb ono náboženství upravilo.

To byla snad ta nejsnazší cesta, kterou člověk na otázku svou „odkud a kam“ dáti si mohl. Také snad

každé náboženství nynější doby o sobě tvrdí, že ono jediné jistou a správnou odpověď na otázku tuto dává a není vždy radno tvrzení ono v pochybnost bráti, aby si snad podobný pochybovač nespůsobil nepřátelství a nebyl hned vyhlášen za nevěrce a nepřítele společnosti lidské, bera jí největší poklad — víru.

Pakliže však lidstvo dospělo tak daleko, že si cíl svůj a účel na tomto světě pevně stanovilo, mohlo by tedy s klidnou myslí na tomto výsledku spočinouti a celý svůj vezdejší život dle toho zaříditi. My však shledáváme, že se tak neděje.

Zmíněný článek uvádí vyňatek ze spisu italského vlastence Josefa Mazziniho, v němž týž praví: Prvním atheistou snad byl člověk, který skrýval nějaký zločin a snažil se, popíraje boha, zbaviti se jediného svědka, aneb prý to byl tyran, který se svobodou uloupil polovičku duše svým bratřím a pokoušel se nahraditi vzýváním hrubého násilí víru v povinnost a v právo nesmrtelné. Přihlédneme-li však k dějinám lidstva, tu shledáme, že pokud dějiny vůbec sahají, mělo lidstvo své pochybovače. Každá víra měla své reformátory, každý národ své mudrce, filosofy. Duch lidský nezastavil se na výsledku, který mu náboženství stanovilo, on bádá, zkoumal a přemýšlel dále, hledal pravdu a stále také nové, třeba zdánlivé pravdy stanovil. Z toho vyplývá, že člověk o tom, co mu podáváno bylo, úplně ve svém nitru přesvědčen nebyl, on pochyboval, hledal důkazů a touto žádostí po pravdě veden, konečně svůj názor světový, svou odpověď na otázku „odkud a kam“ si tvořil. A za toto poznání svého názoru, své pravdy, položil mnohý myslitel, mnohý reformátor svůj život; mnohý, který před věky byl utracen, dnes jest oslavován.

Náboženství praví: Já podávám jedinou správnou odpověď, u mně jest každému cesta ku blaženému cíli otevřena. Pochybovati o odpovědi mé aneb ji vyvraceti jest zločinem proti lidstvu, neboť se tím o to nejdražší olupuje.

Jsou však lidé, kterým odpověď ona nedostačuje, oni uzavírají svůj vlastní názor světový. Oni praví: Víím, že jsem. Odkud původ můj a můj jaký je účel — nevím. Jsem zde pouze pro tento krátký čas mého života? Stává ještě nějaký další život? Či snad, jsa částí té nekonečné přírody, budu s ní také prodělavati všechny proměny, smrt i opět vzkříšení do nekonečna? Byl jsem již někdy zde, či budu tu jednou zase?

Nevím. Věda, ačkoli dosti pokročilá, mi dostatečné odpovědi a důkazů podati nemůže, vše je přede mnou zahaleno rouškou tajemství, jež snad nebude rozřešeno nikdy.

Proti odpovědi náboženství se však nitro moje vzpírá, nemohu uvěřiti, že bych pro svůj krátký život mohl býti mocností nějakou, odsouzen ku věčné smrti neb mukám, pakliže nebyl život můj snad dosti dobrým. Vždyť podléhám všem vlivům přírody a svého vlastního těla, které mi dáno bylo a jehož vývoj a činnost ani úplně v moci mé nejsou. Víím, že jsem. Víím, že žiji uprostřed milionů stejných bytostí, které stejnou se mnou bolest i radost cítí. Na otázku „odkud a kam“ sice odpověď dáti nemohu, však věřím v dobro, protože

vím, že jako dobro blaží mne, blaží i mé spolubytosti. Věřím, že budu-li konati dobro tak, jak mé síly stačí, vyplním účel života svého. To jest asi obraz světového názoru, jak si jej mnohý nevěrec, třeba s větším neb menším odstínem vytvoří. Nuže, může snad vůči názorům jiných snášelivý člověk klásti různé zlo nynější společnosti lidské na vrub nevěrcům podobného druhu? Ovšem najdou se mezi nevěrci též lidé zlí, tak dobře, jako mezi věřícími. Však lidstvo v celku, třeba se mnohdy hrubě prohřešilo, přece jen k dobru směřuje. Vždyť doby zlé mnohokrát se již ve společnosti opakovaly, národové velcí žili život slavný a zase klesli a zhylnuli, aby na troskách jejich zbudoval duch lidský společnost novou, ještě velkolepější.

Opravy společenských poměrů lidstva bylo třeba za dob dávných, jest nyní a bude i v budoucnosti, jesti to cesta vývoje. Není správně klásti zlo nynější společnosti na účet nevěře, vždyť nevěrec i věřící přejí sobě v zásadě jedno a to samé, totiž: dobro! Jako by nebylo správně bráti věřícímu jeho víru, pakli se v ní šťastným cítí, není ani správně nepřáti svobody smýšlení nevěrci, pakli se svým názorem spokojen jest. —

Článek onen dále praví: „Vira víru budí, nevěra plodí nedůvěru a nejistotu. Jindy co slovo, to skála a a dnes na všecko smlouvu a kolek.“ Jest to známý ideál o těch zlatých, starých časech. Však otevřte dějiny a patřte. Král Sigmund byl přec silné víry a hle, zrádně ruší slovo své a slib Husovi daný. Karel IV. svojí zlatou bulou na věčné časy ztverdil nerozdělitelnost a práva zemí koruny české, aby pak práva tato Habsburkové, katolíci kovaní a tudíž víru mající, vzdor všem korunovačním přísahám nohou smělou pošlapali. Může se ukázati na skutky nedůvěry ještě černější, vzdor vši víře. Krásný to zajisté příklad, jehož následovala šlechta a vůbec ona třída lidu moc a právo v rukou mající. Ano, v dobách pobělohorských byl přec lid v Čechách silné víry a přece to bylo proň dobou největších útrap po celé věky. Kdož může vypočítati všecky ty vzdechy a kletby lidu selského z oněch dob? A zvláštním řízením osudu lid tento čekati musel až na svobodaře, ne-li nevěrce, císaře Josefa II., nežli postavení jeho zmírněno bylo. Ty krásné, zlaté, staré časy, škoda jich!?

Ku konci se v článku onom volá: „Zapřísahám vás, neberte lidu víru!“ A dále: „Mravouku svou nemůžete stavěti na jiném základě, nežli na největším přikázání: „Milovati budeš bližního svého!“ To jest právě ten kámen úrazu, pro obecný lid jest toto heslo nejvyšším přikázáním, k tomu snad patří též další: „Modlete se za vrchnost!“ Lid potřebuje něčeho více, nežli pouhá slova víry, byť byla i sebe krásnější. Hladového nenasytíte operou ani zpěvem třeba všech devatero kůrů andělských. Jest to drsná pravda, ale pravdou zůstane přec! Nechť kněžstvo zahřmí hlasem mocným to největší přikázání v uši všech, nechť také rodová i peněžní šlechta slyší slova: „Každý člověk jest tvůj bližní!“ Nechť kněžstvo naše ukáže tomu lidu, že cítí s ním, nechť pracuje proň, má přec v Čechách veliký vliv, nechť ukáže lidu více praktické víry a lid ten vyjde mu vstříc s jásotem.

Nelze přece očekávat, že ten obecný lid složí na sebe s pouhou věrou cnost odříkání a bude jako ten ruský sedlák, o němž kdosi napsal, že v dobách těžkých si vzdychne: „Bůh je vysoko, car je daleko, musím tedy trpět!“

Zlo nynější společnosti lidské má své kořeny jinde a universálním lékem víry a psaním proti nevěře se vyhojiti nedá. Povznete lid hmotně a budete jej moci povznést i duševně. Chtít vypěstovati u člověka utlačeného, o svou existenci těžce zápasícího nějaký ideál, povznést jej k něčemu vyššímu, jest věci nemožnou. V zdravém, volném těle — zdravý duch!

„Věřte v boha.“

Úvaha o článku K. Vaníčka „Citu více!“

Podává V. Kroužilka.

Věru že mne až zamrazilo, když jsem si pozorně přečetl článek pisatele „Epištol“, Karla Vaníčka, uveřejněný ve věstníku Sokolů ve staré vlasti, a podivnou hudbou zněla v mé duši slova jednoho z nejprominentnějších předáků Sokolstva. Znáám jej již co malý hoch, tehdy z Tyršova tělocvičného ústavu v Praze, kdy co nedospělí studentíci, ale plni nadšení pro svobodu, jsme naň hledivali jaksi s bázlívnou uctivostí. Hltali jsme jeho slova, když k nám u jisté příležitosti promluvil co náčelník pražského Sokola*), hltali jsme radikální ponaučení — a dnes taková chladná sprcha! Naší národní existenci je prý zapotřebí boha! Toho boha, jehož sluhové osvědčili se býti nejkrutějšími nepřáteli svobody českého národa, máme se dovolávat za smilování, když jsme se jakž takž z klepet klerikalismu poněkud vymanili a unikli tak nebezpečí, že národ náš bude národem v dějinách skonálním a sladká naše materština mrtvým jazykem. Té blamáže si věru Sokolové nezasloužili od muže, kterého stavili nejblíže Tyršovi a Fuegnerovi.

Než k věci! Sokol Vaníček praví, že jsme „národem nešťastným od prvního zábřesku dějin“ atd. V tom ovšem je mnoho pravdy, ale také mnoho omylu. Každý národ měl v minulosti své světlé doby a doby úpadku. Doba Přemyslovců, zahajující dějiny naše, zajisté nemůže býti nazvána dobou nešťastnou, neboť vyznačuje přemnoho krásných příkladů rozkvětu naší staré vlasti. Doba Karla IV., kdy se Čechům obdivoval celý tehdy známý svět, rovněž nemůže podporovati Vaníčkovu lícení o našem neštěstí. Nejkrutějších ran, které nám hrozily vyhnutím, dožil se národ náš v bouřlivých dobách středověku a nový věk pak ovšem se jimi hemží. Ó práce však to bylo výsledkem? Pouze sporů, který bůh je lepší a laskavější, zda protestantský nebo katolický. Proto vraždil bratr bratra na úkor celé vlasti, vehnán byv do krvavé řezi nesvědomitým kněžstvem.

„Neberte ať vědomě či bezděky lidu našemu jedině opory, jež mu ještě zbyla v dobách zlých — víru v boha spravedlivého“ atd. praví Sokol Vaníček na jiném místě. Zdá se to spíše ironickou poznámkou z úst uvědomělého Sokola — a přece je to opravdově jím míněno. Sokol

*) Pozn. red. To se asi br. Kroužilka mylí se Sokolem Jindrou Vaníčkem, jenž jest náčelníkem Sokola pražs.

Vaníček nesmí při svém napomenutí zapomenout, že prostý lid zcela logicky spojuje víru v „spravedlivého“ boha*) s neobmezenou úctou k jeho sluhům a proto v tom ohledu můžeme činiti směle námitky dovozené příklady:

Nejsmutnější periodou v českých dějinách jest bez odporu truchlivá éra po bitvě bělohorské, kde zdálo se, že kdys mocnému českému kmeni zasazena byla rána poslední. Po vypsání osudné bitvy praví otec našich dějepisců, Palacký: „Porážkou Čechů na Bílé Hoře dosáhla strana španělsko-jesuitská konečně cíle svého atd. — — — a zavedení neobmezené samovlády na místo starodávniho zřízení zemského.“**)

Jak se pak Čechům vedlo pod touto krásnou vládou, ví každé dítě, které si aspoň jednou pročetlo české dějiny. Kterak může nyní upřímný Čech míti úctu k individuí, jež osvědčila se býti nejúhlavnějšími nepřáteli národa našeho, kterak může míti důvěru v boha, jehož ta individua jsou přímými „tlumočníky“? To zajisté je absurdní.

Dovolávati se Mazziniho se Sokol Vaníček rozhodně nemusil. Článek svému tím jenom ublížil. Zdají-li se někomu důvody Vaníčkovy na oko logickými, pak zajisté ihned změní svůj úsudek, má-li věriti, že Vaníček uznává pravdou, co napsal Mazzini. Vyžadovalo by to mnoho místa, kdybychom se zde pokoušeli o vyvracení vši absurdnosti Mazziniho článku, ale uvedeme aspoň něco. Mazzini praví:

„Bůh jest. Nemusíme a nechceme to dokazovati: pokoušeti se o to, zdálo by se nám rouháním, jako popírati to — bláznovstvím. Bůh jest, protože my jsme“ —

Ale, ale, to je pohodlný pán, ten pan Mazzini! Nemusíme a nechceme tedy dokazovati? Pak ovšem také nedokážeme. Kdyby byl Darwin nedokazoval, nikdo by mu byl nevěřil. Kdyby Kopernikovo učení o otáčení se země kol slunce nebylo dokázáno, do dnes by ještě „přímí“ nástupci vševědouceho otce i snad učení páni profesori vykládali trnoucím žákům, že slunce točí se kolem země. Existence každé síly na světě musila býti dokázána, ale existence „nejvyšší síly“, vševědouce, všemohoucí, nejvyšší spravedlivé a dobrotivé, dle Mazziniho dokazovat se nemusí, ba nechce. Inu jednoduše proto, že nemůže. Cirkevní vědátoři jiného zrna nejsou tak pohodlní, ti aspoň hledí dokazovat.

Popírati boha prý je — bláznovství. Ovšem, to by musili nejdříve všickni nevěrci býti prozkoumání a diagnosa jejich mozku by to dokázala — kdyby totiž důkaz byl připuštěn.

Každá věta Mazziniho hemží se podobnými výstřelky ztřeštěné fantasie, že zdá se, jakoby byl spisovatel dělal v „Povinnostech člověka“ pokání za hříchy, kterého se současně dopustil, že podobným písemnictvím šve vlašské dělnictvo.

Končím, ať mnoho toho, co by se dalo vytýkat. Věřím pevně, že ku umravňení našeho lidu není zapotřebí,

*) Jehož spravedlivost právě Sokol Vaníček nejlépe vystihuje slovy: „Jsem národ nešťastný od prvního zábřesku dějin, jichž vláda postavil nás na výspu nejvíce ohroženou živlem nepřátelským.“ — Proč nejednal s námi spravedlivě, jako s jinými?

***) Palacký a Malý, XII. Další panování Ferdinanda II.

aby byl dále veden na provazci klamu a lpěl na křesťanské morálce, nýbrž že má býti soustavně seznamován se skutečností a ne vychováván ve strachu před pekelným ohněm. Poznání pravých zásad lidskosti dělá z mužů charaktery, učí je ctíti dobro a nenáviděti zlo, dělá z nich rozumné občany, upřímné vlastence a lidi, kteří v ješitné pýše nechtějí se podobati bohu (k jehož obrazu jsou prý stvořeni), ale aspoň skutečným lidem. Může-li se klam o božské existenci kázati s kazatelen, aby se lid držel „na uzdě“, proč by se mu z těchže míst neměla hlásati pravda? Zásada pak lidskosti budíž obsažena v několika slovech: Čiň dobře! Co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň ty jim!

Kdyby tak dnes Havlíček z hrobu vstal a přečetl si článek Sokola Vaníčka, zajisté by znovu ulehl do hrobu — studem, že ti, kdož mu byli nejbližší smýšlením, čeští Sokolové, jsou dnes poučováni tímto způsobem. Já pak kojím se tou nadějí, že článek Vaníčkův v naší národní gardě nenalezne úrodné půdy.

Sokol Americký.

— Pořadatel Sok. Am. velmi často nalézá se při svém povolání v takových okolnostech, v nichž jak br. V. K. Triska ve svém dopisu uvádí, nalézají se občas krejčí, od nichž se žádá, aby pracovali pouze 24 hodiny denně. Při nejlepší vůli není mu možno vypraviti každé číslo Sok. Am. tak, jak by si toho přál. Však i za okolností příznivějších, kdyby dostávalo se mu více času, jest jednotlivci téměř nemožno úplně vyhověti požadavkům, jaké do orgánu svého klademe. Tu třeba součinnosti i jiných bratří. Vedle zpráv z různých sborů, kterých z mnohých po celé dlouhé roky se nám nedostane, rádi bychom dostávali příspěvky jednající o věci sokolské povšechně, o cvičení dospělých i dorostu, vypracování různých cvičení a pod. buď původní neb překlady. Jsme přesvědčeni, že jest dosti Sokolů schopných, kteří by mohli pro Sok. Am. cenné příspěvky napsati, i byli jsme za takové vždy povděční. Uznáváme, že právě takovým schopným bratřím času volného se nedostává, i nechceme, aby obětovali jej časopisu našemu bez nábrady. Jsme ochotni za každý vhodný příspěvek pro Sok. Am. platiti odměnu, jak jsme již i dříve v některých případech činili, i ujišťujeme předem všechny přispívatele, že činností svou získají si naši vděčnost i čtenářů, i zásluh o věc sokolskou. Dosavadním přispívatelům vyslovujeme díky nejsrdečnější. —

— Několikrát již zmínili jsme se o tom a upřímně jsme doporučovali, aby cvičenci našich tělocvičných škol tvořili jakés kluby. Byli jsme v příčině té tázáni o podrobnější návrh, k čemuž odpovídáme, že celá věc jest prajednoduchá, že žádných dlouhých výkladů nepotřebuje. Mladší naši cvičenci, ti, co chodí ještě do veřejných škol, tvoří kluby podobné ve školách, a sice každá třída pro sebe. Zvolí si ze sebe předsednictvo, jakož se děje ve společích a zábavní výbor. Předsednictvo řídí klub, jako řízeny jsou spolky a zábavní výbor stará se o program a jeho provedení při zábavách, jež konají se obyčejně jednou za měsíc. Mimo to bývá jmenován kri-

tík, jenž o pořádané zábavě podá v následující schůzi posudek. Jestli dovedou žáci takovéto kluby řádně spravovati ve škole, buď za přispění neb s občasnou jen radou učitelky, dovedou toho také žáci a žakyně našich tělocvičných škol. Od cvičitelů ať jen dostane se jim k založení klubů takových popudu. Na programu zábav mohou vedle tělocviku býti deklamace, hudba, zpěv a pod. Prospěje se jimi mládeži naší také tím, že cvičiti se bude při tom v řeči české. Příspěvek v klubech takových může býti zcela nepatrný, pouze několik centů měsíčně. Na odznamenání klubovních, jménu a jiných dovedou se jich mladí členové sami dohodnouti. Jsou zdejší děti k jednání spolkovému již ve školách vedeny, i dejme jim jen příležitost, aby v praxi svých vědomostí využitkovali; zajisté že budou jejich rozšafným jednáním staří překvapeni. A v klubech takových jistě mládež naše blíže se seznámí, sprátní a k věci sokolské přilne. Nevíme, proč ve sborech v tom ohledu ničeho se nečiní. Vydání by s tím nebylo, však úspěch byl by jistý.

— „Jak můžeme žádat zájem pro cvičení od lidí neznajících jeho cenu? A tento zájem probudit znamená předně uvědomění, vzdělání. A pak bude míti i cvičení trvání.“ — Tak správně píše br. F. Tuma, člen filadelfické jednoty sokolské ve svém dopisu. Kolikrát již psali jsme, že musí býti jak obecnost, tak i členové sokolských sborů poučováni o ceně a prospěšnosti tělocviku, aby získával tento nových, četnějších a vytrvalých pěstitelů. A přece jen v málokterém sboru sokolském děje se cos v tom směru. Není divno pak, že jsme stále na jednom fleku zde. — Dále píše též bratr trefně: „Lepší poměry dělníků vzpružují všechny spolkový život. Tedy všechny spolky mají užitek z úsilovné práce těch, kteří pracují a bojují o lepší poměry hospodářské a přece se jim staví namnoze zřejmě nepřátelsky.“ — Jak to vhodně posuzuje br. Tuma naše zábavy.

— Těšíme se srdečně vždy z úspěchů ať kteréhokoli sboru sokolského, neboť každý dosažený úspěch jest jen výsledkem a dosvědčením předcházející ho práce, kterou byl získán. A potěšují-li nás úspěchy silných a starých sborů sokolských v mocných českých osadách v našich veleměstech, tím více radosti a povzbuzení do budoucnosti těžíme z úspěchů sborů mladých v poměrně slabých a nečetných jen osadách českých založených. Tak zvláště radostí naplnil nás dopis neúnavného a stále horlivě pracujícího bratra Hubálka, náčelníka T. J. Sok. Karel Jonáš ve Wilson, Kans., jímž, jak v min. čísle jsme se zmínili, rozradostněn a celý šťasten oznamoval, že sbor jeho po několikaleté námaze a značných obětích otevře slavnostně dne 25. list. t. r. svou vlastní Národní Síň. V tomto čísle popisuje br. Hubálek zdařilou slavnost otevření jediné snad české tělocvičny ve velkém státu Kansas, i dovedeme se vzítí v jeho spolubratřích po city radosti a uspokojení, když uzřeli vrchol tužeb svých — vlastní tělocvičnu — věnovanou účelům sokolským. Zajisté že všichni Sokolové Nár. Jed. Sok. těší se ze zdárné činnosti a úspěchu T. J. S. Kar. Jonáš ve Wilson, Kans., a že tamní bratry provází nás všech přání neju-přimnější, aby i nadále v budoucnosti tak úspěšně a vydatně pro zdar věci sokolské a tím ovšem naší české obětavě působili. Škoda, že sta a tisíce mil vzdálenosti

dělí nás od bratři wilsonských. Duchem jsme, bratři, s Vámi. — Na zdar!

— Bratr F. Široký zmiňuje se ve svém dopisu o neblahém úkazu, řevnivosti totiž spolků podpůrných na sbory sokolské, kteréž měly by co nejvíce podporovati a to u vlastním zájmu. Dobře uvádí br. Široký: „Sbory, činící zadost povinnosti své vůči svému poslání, mají nároků na tu nejširší hmotnou i mravní podporu od celé naší svobodomyšlné společnosti. Odumrou-li ony, nemohou vzkvétatí spolky podporující, aspoň ne co spolky české.“ — Svatá pravda! Jen v součinnosti českých spolků podpůrných a sokolských jest obapolný úspěch.

Silák Sandow o presidentu Rooseveltovi.

Dne 2. listopadu navštívil pozván byv světový silák Eugen Sandow presidenta Roosevelta a dojem, jaký si o presidentu učinil, vyslovuje následovně:

„Jest to podivuhodný muž! Neviděl jsem nikdy tolik síly a čilosti. Vešel do pokoje, přiskočil ke mně, popadl mne za ruku a zahleděl se mi do oka — a to všechno rázem, vše najednou — udivilo mne to. Mám silnou ruku a někdy nevědomky zmáčknu ruku mi podávanou trochu silně, avšak vyžadovalo by to trochu namáhání, kdybych chtěl zmáčknouti prsty presidentovy. Jeho uchopení jest prudké, procítěné, jež dosvědčuje, že jest za rukou velická životní síla a ohromná živní činnost. Jeho způsoby, jeho objevení se — všechno označuje moc. Na první pohled v něm každý pozná siláka, neboť vyhlíží jako silák, a tak také jedná i cítí. Umí se sám držeti na uzdě výborně. Jest si jist každého ze svých živů a ví, co který dovede. Zkusil je všechny a z každého si učiní nějaké cvičení. Jeho kroky po světnici jsou mocné, jeho potřesení rukou vřelá a pohledění na vás důkladné, tak že jest znáti, že nejen tělo, ale i duch při tom pracuje. Nic nedělá na polo. Duchovně i tělesně jest pohotov každé chvíli k činnosti. Jestí stále svým, jak na siláka sluší.

Postava jeho od silné hlavy až po pevnou patu jest mocná, srostitá; nese se jako silák, stojí přímo, lopatky má na zad a nohy pevné. Jest stále „na pozoru“, stále „natažen“ a v případě potřeby byl by prvním, jenž počne konati. Když jest díla zapotřebi, nemohl by při tom státi a dívati se, jak jiní pracují.

Jest to výsledek přirozeného stavu a síly, která mu přichází ze stálého cvičení. Tak překypoval bujarostí, když jsem jej viděl, že bych se byl pranic nepodivil, kdyby byl přede mnou přiskočil stůl neb židli jen na důkaz překypujícího zdraví a síly. Kdyby byl povolán jakožto nejvyšší velitel vojska vytáhnouti do pole, byl by okamžitě pohotov započítí nejobtížnější tažení a sotva by se v celé armádě našlo někoho, aby tak snadno a spokojeně nesl břímě výpravy, jako president.

Pohybuje se mocně; kráčí jako na perách a když se zastaví, pak stojí a bylo by asi nesnadno obyčejnému siláku dostati jej s místa. Stav jeho jest výtečný. Oči jeho jsou jasné a zářivé i barva jeho značí nezměrné zdraví. Jest pevný, jako skála. Takový vůdce dovede nadechnouti své bojovníky a zdá se mi, že jest na koni sedě, nepřemožitelným. Není snad také žádného koně na světě, jež by Roosevelt nedovedl zkrotiti. Kůň pozná při prvním zmáčknutí uzdy, že má pána svého na sobě. Čívy presidentovy nepotřebují léčení, neboť mají stálé cvičení. Jest jako mladý dub, pevný a silný — řekl bych že celé složení jeho těla z něho činí člověka ze železa.

Já sám, praví Eugene Sandow, zajímám se o tělocvik a jeho šíření v lidstvu. Silácký způsob života presidentova přičiní více k tomu, aby se tělocvik rozšířil a stal oblíbenějším, nežli všechna moje snaha a bude to pomáhat k dokonalosti vyvinutí mužů i žen amerických nemálo. Když má tělocvik takového zastance, jakým jest mu president, jenž sám denně cvičí tři hodiny, pak můžeme míti naději, že tělocvičná zásada zvitězí v širokých kruzích.“ (Sv.)

SOUDCOVSKÉ LISTINY

ze závodů župy Střední N. J. S. ve Sp. Státech, odb. v St. Louis, Mo.,

V DNECH 22. A 23. ČERVNA 1901.

Nižší oddělení.

(Pokračování.)

Jména závodníků a jednot:	Skok daleký.						Skok vysoký			Skok o tyči.		
	Soudcové: Rudolf Ezenter, Ant. Pešout.						V. K. Tříska, Fr. Schuh.			Aug. Tesař, A. Červenka.		
	1. skok	2. skok	3. skok	Nejv. sk.	Bodů	Součet bodů družstvu	Největší skok	Bodů	Úhrnem	Největší skok	Bodů	Úhrnem
T. J. S. St. Louis :												
I. četa: Cyril Sádlo	14.10	15.4	15.6	15.6	5.50		4.6	6		7.8	5.33	
Otto Srnka	15	16.7	17.3	17.3	7.25		4.8	6.66		7.4	4.66	
Josef Janda	14.9	15.8	15.7	15.8	5.64		4.4	5.33		6.6	3	
K. Bergstein	14.10	15.8	15.2	15.8	5.64		3.9	3		6	2	
Fr. Burian	12	13.6	13.2	13.6	3.50		4.0	4		5.6	1	
Vinc. Červenka	13.10	13.2	13.8	13.10	3.83		4.2	4.66		6.6	3	18.99
V. Šedivec	13.3	13.2	13.4	13.4	3.33		4.4	5.33	34.98	0		
II. četa: Jos. Holoubek	14.6	13.6	14.5	14.6	4.50		4.2	4.66		0		
Jan Černý	12.9	13.10	13.9	13.10	3.83		3.6	2		0		
Ant. Chaloupecký	12.6	13	13	13	3		4.2	4.66		0		
Břet. Lisac	16.1	15	15.2	16.1	6.08		4.6	6		0		
Vác. Srnka, náhr.	14.7	14	14.9	14.9	4.75		4.8	6.66		0		
Fr. Vuch, náhr.	14.4	14.7	14.7	14.7	4.58		3.9	3		0		
J. Adámek, náhr.	12.3	12.6	12	12.6	2.50	26.74	3.9	3	26.98	0		
Plzeňský Sokol :												
Jos. Kleňha	15	16.5	17	17	7		5.0	8		8.9	7.50	
Vác. Vonásek	13.10	14.9	15.4	15.4	5.33		4.6	6		8	6	
Stan. Rykl	13.10	16.6	16.9	16.9	6.75		5.0	8		8.6	7	
Jos. Holas	12.6	14.2	14.10	14.10	4.83		4.6	6		7	4	
Vojt. Čuchna	14.4	—	15.1	15.1	5.08		4.6	6		8	6	
Fr. Pruša, náhr.	13	13.3	13.9	13.9	3.75		4.4	5.33		7.4	(4.66)	
Ant. Tittl	15	15.6	16.3	16.3	6.25	35.24	4.6	6	40.33	6	2	32.50
T. J. Sokol Čechie :												
Vác. Kotek	12.10	12.9	14.1	14.1	4.08		4.0	4		7.8	5.33	
Karel Doubek	13.11	13.3	13.5	13.5	3.41		4.2	4.66		0		
Stan. Hlaváček	—	15.1	—	15.1	5.08		4.8	6.66		7	4	
Jan Churaň	14.3	14.9	14.8	14.9	4.75		4.4	5.33		7.4	4.66	
Jan Procházka	17.1	18	18.5	18.5	8.41		5.0	8		6.6	3	
Vojt. Kalapsa	—	15.10	15.9	15.10	5.83		4.8	6.66		6	2	18.99
Jar. Sládek, náhr.	15.1	14.6	15.11	15.11	5.91	37.58	4.6	6	35.21	7	4	
T. J. Sokol Tábor :												
Jos. Pokorný	14.4	14.10	14.5	14.10	4.83		4.4	5.33		6.6	3	

Cvičení s tyčemi.

Soudcové: August Tesař, Rudolf Ezenter, Ant. Červenka, V. K. Tříska, A. Pešout.

Nižší oddělení:

Jména jednot a závodníků:	Bodů.	Úhrnem	Jména jednot a závodníků	Bodů	Úhrnem
T. J. S. St. Louis :			Vác. Vonásek (Tesař)	8.50	
I. četa: Cyril Sádlo	8.50		Stan. Rykl	9	
Otto Srnka	9.50		Jos. Holas	8.75	
Josef Janda (Tesař)	9		Vojt. Čuchna	9	
K. Bergstein (Tř.)	9.50		Fr. Pruša, náhr.	9	.25
Fr. Burian	8.50		Ant. Tittl	8.50	52.75
Vinc. Červenka	8	53			
V. Šedivec, náhr.	8		T. J. Sokol Čechie :		
II. četa: Jos. Holoubek	8		Vác. Kotek	8.50	
Jan Černý	7.50		Karel Doubek (Tesař)	8.50	
Ant. Chaloupecký	6.50		Stan. Hlaváček	9	
Břet. Lisac (Tesař)	7		Jan Churaň	9.75	
Vác. Srnka, náhr.	9		Jan Procházka	8.50	
Fr. Vuch, náhr.	7.50	45.50	Vojt. Kalapsa	9	53.25
Jos. Adámek, náhr.	7.50		Jar. Sládek, náhr.	9	
Plzeňský Sokol :			T. J. Sokol Tábor :		
Jos. Kleňha	9		Jos. Pokorný	9	

Fysiologie tělesných cvičení.

Napsal Dr. Fern. Lagrange.

(Pokračování z čísla 8.)

Kapitola III.

U d ý c h á n í.

Mechanismus udýchání. — Zvratné poruchy dýchacích pohybů. — Fysické pocity a mravní dojmy. — Přetřované dýchání. — Proč se udýcháme méně v šermírně než ve volném prostoru. — Zvraty od kysličníku uhličitého závisější. — Zvraty jsou prvotně užitečné; škodnými se stávají svou výstředností. — Nebezpečnoství púdových pohybů. — Úkol srdce při udýchání. — Činné překvení. — Únava srdečního svalstva a trpné překvení plic. — Úkol srdce jest druhotný. — Zmizení udýchání přes trvání poruch v oběhu krve po cvičení. — Osobní pozorování; vystoupení na Canigou. — O úsilí; jeho úkol při udýchání. — Rychlost udýchání při zápasu. — Běh vytrvalý a běh o rychlost. — Naše pozorování o rhytmu dýchacím při udýchání. — Nestejnost dvou temp dýchacích při udýchání; příčiny této nestejnosti.

Podstatnou podmínkou dýchání jest, že se v plicích zjednává styk atmosferického vzduchu se žilnou krví, aby vdýcháný vzduch postoupil svůj kyslík krvi a krev se zbavila výměnou svého kysličníku uhličitého. Jest patrné, že každá překážka svobodného vstupu krve do plicních vlásečnic anebo snadného přístupu vzduchu do plicních sklípků učiní jistě dýchací výkon neúplným.

A násilná cvičení způsobují poruchu dýchacích pohybů činice je méně účinnými k nastřebání vzduchu do plic v témže čase, kdy způsobují v krevním oběhu nepravidelnosti, jež mohou stříziti oběh krve v plicích.

Oba tyto účinky zasluhují pozorného studia.

I.

Cvičení může míti na dýchací pohyby přímou působnost, ježto jistě svalové výkony se vykonávají pomocí hrudních aneb hřbetních svalů. Tyto svaly jsou okamžitě odvráceny od svého úkolu jako svalů dýchacích, jakmile se jich použije ku práci. Mohou i zastaviti dýchání, opírají-li se o žebra, aby hýbaly pažema.

Úsilí, o němž jsme obšírně mluvili v kapitole o pohybech, jest typem výkonů, jež zastavují dýchání znepohyblivěním hrudníku.

Tento výkon má dva důležité výsledky vzhledem ke krevnímu oběhu, a to především, že porušuje dýchací výkonnost. Ale má též ten účinek, že na okamžik překáží výměně plynů a to obyčejně ve chvíli, kdy výměna jest nejnaléhavější. Zastavení dýchání ve stavu klidu nemá těžkých následků, neboť následuje po něm vždy účinkem kompenzace řada rozsáhlejších a hlubších dechů, jež brzy vylučují kysličník uhličitý, jenž nemůže při předpokládaném svalovém klidu zadržet býti v krvi v nadměrném množství. Ale nastane-li při práci úsilí, přeruší se činnost plic právě v okamžiku, kdy by jich činnost měla býti zvýšena; zastavení dýchání zavírá cestu, kudy měl býti kysličník uhličitý vyloučen právě v okamžiku, kdy svaly vyvozují třikráte tolik plynů, než za pravidelného stavu. Dýchání, jež sotva vyhovovalo potřebě těla po čas svobodné plnění výkonnosti, stává se na ráz nedostatečným, jakmile se pohyby hrudníku překáží. Tak opětované zastavení dýchání po čas práce může se státi velice účinnou příčinou dušnosti, kdežto za stavu klidu vyvolává toliko přechodnou nevolí.

Ale úsilí a ostatní svalové výkony, k zastavení nebo překážce žebních popohybů způsobilé, nejsou nejčastějšími příčinami poruch, jež pozorujeme u dýchacích pohybů během cvičení. Dýchání jest velmi často proměněno ve svém rhytmu, svém rozsahu a počtu, aniž jest zapotřebí dovolávati se přímé činnosti vykonávaného cvičení. Dostí často pozorujeme, že cvičení, jichž vykonávání nepožaduje přispění hrudních svalů, porušují přece hluboce činnost hrudních pohybů.

Děje se to zvratným účinkem, že se pocítuje nepřímé působení cvičení.

Zvratny účinky, k změně dýchacího rhytmu způsobilé, mají za východisko rozdílné dojmy, a plice jsou často vystaveny jich účinkům, ježto žádný stroj není více vnímavější nad ně. Abychom dobře pochopili zvratné účinky, pro něž mají plicevnímavost, třeba vzpomenouti, že živé dojmy fysické nebo morální mají vůbec ná-

chylnost projevovati se mimovolnými pohyby, a že tyto pohyby mohou míti za sídlo tak dobře svaly života ústrojného, jako svaly života vztažného.

Jdeme-li blízko kabiny, v níž nějaká osoba se poprvé koupe ve studené sprše, slyšíme povzděchy a zajíkání. Tyto nečlánkované zvuky, jež se podobají výkřikům úzkosti, jsou prostě závisly od zvratných účinků. Pocit studena, jež způsobuje sprcha na hrudní stěny, přenáší se k živému útředi a vyvolává podráždění, z něhož vyplývají náhlá úsilná vdechování a vydechování. Vzduch jest prudce vhněn do plic aneb vyhněn z nich v přerývkách a zachvívá hlasivkami, aniž vůle zakrokuje. Je-li dojem studené vody velmi důrazný, může se účinek dovršiti úplným zastavením dýchací výkonnosti; znemožňuje se vstup vzduchu do plic, jakož i výstup vniklého vzduchu. Odtud pochází úzkost a okamžitá záducha, jež činí vnímavým osobám počátky léčení vodou velmi trapnými.

Každý násilný fysický pocit, ať je sídlo jeho jakékoli, může též působiti svým účinkem na dýchací výkonnost. Radost, bolest a strach mohou způsobiti při dýchacích pohybech zvratné účinky, jež se zovou smích, vzlykání, vzdech a vzkrík.

Jsou-li dýchací pohyby porušeny ve svém rhytmu, nastane povždy udýchání i při svalovém klidu. Tak duševní příčiny zvětšují velice často náchylnost osoby k udýchání při cvičení. Někaké cvičení, jež se vykonává s klidným dechem, když jest mysl prosta vši starostí, přivodí brzy dýchací poruchy připojuje-li se k němu živé zaujetí.

Ti, kdož měli příležitost doprovázeti na zápasistiě dva lidi zvyklé zacházení s mečem, vědí, že se tito udýchávají nepoměrně rychleji při souboji než při útoku v šermírně.

Utlumující vzrušení působí svým účinkem na dýchání zvířat právě tak jako na dýchání člověka. Vnímavý kůň, jež týráme po čas práce anebo jen mu přísně hrozíme hlasem, brzy se udýchá.

Z téže příčiny divoká zvířata přes větší jich přivyklost k únavě mohou býti chyce na lovu domácími zvířaty. Pes nepoměrně méně rychle než zajíc může zajíce unaviti; strach, který pocítuje pronásledované zvíře, porušuje jeho dýchání a zbavuje je veliké části jeho prostředků.

Mravní dojmy, tak jako fysické pocity, mohou zmenšovati dýchací schopnost toliko zvratnými účinky, jež porušují pravidelnou výkonnost dýchací. Působením strachu se dýchací pohyby brzy přes miru zrychlují, brzy se oblehují a zastavují na okamžik, brzy následují za sebou v nestejných mezerách. Nedostatek souřadnosti a nepořádek dýchacích pohybů, jež pozorujeme při strachu, podobá se velmi nesouvislosti retních pohybů, jež zabraňují vzrušenému člověku přesně svá slova učlánkovati. — Tak utlumující vzrušení může způsobiti jakýsi druh dýchacího zajíkání.

Nepořádek dýchacích pohybů porušuje pravidelnost výměny plynů, jež se děje v plicích mezi žilnou krví a vnějším vzduchem, a překáží takto hluboce očisťování krve. Není-li dýchání více pravidelné, nemůže být kysličník uhličitý, prací vytvořený, vyloučen v tom poměru, v jakém se tvoří, kyslík pak nemůže býti přiváděn v tom poměru, v jakém ho tělo požaduje; od toho okamžiku dýchací potřeba není uhájena a nastává udýchání.

Tak mohou mravní dojmy přispívati svým účinkem k účinku práce, že nastane udýchání, ne sice zvětšeným tvořením kysličníku uhličitého, nýbrž zabráněním pravidelného jeho vylučování. Čím je osoba citlivější, tím snáze působí vzrušení na její dýchací výkonnost. Odtud pochází převaha lidí klidných a sebe v jistých tělesných cvičeních ovládajících. Strach býti poražen, zaujetí viděti se okamžitě překonaným, mohou zmenšiti dýchací schopnost sportovníka jinak velice silného, ale příliš citlivého, a připraviti ho o cenu běhu nebo veslařského závodu.

Jest značná podobnost dýchacích poruch, na prudkém mravním dojmu se zakládajících, s poruchami silného fysického pocitu. Zeela tak překvapující jest podobnost, porovnáváme-li změny, velmi živým vzrušením způsobené, se změnami, jež způsobuje velmi násilné cvičení. — Nahodíme-li se k člověku z hrůzy oddychujícímu, můžeme se o něm domnívati, že se udýchá prudkým během. V obou případech jest obraz týž: nepravidelné dýchání, přerývané řeč a zřínalá pleť.

U člověka živým fysickým dojmem postiženého, jako chladem sprchy, u člověka přestraseného a u člověka během udýchání jest společný prvek k porušení dýchání způsobilý: jest to otřes

(choc), který pocítuje krajina čivních ústředí, jež ovládá dýchací pohyby. Studená sprcha působí na dýchání prudkým pocitem, jež kožní čivy sdělují mozku. Strach působí vyvozením otřesu v čivných ústředích, jehož mechanismus není nám znám, ale jehož účinky jsou podobny účinkům fyzických dojmů. Co se týče svalové práce, ta působí svým účinkem na dýchací ústředí, poněvadž pronikavě proměňuje složení krve; nabírá do ní v nadměře kyslíčnick uhlíčitý, a tato sloučenina má vlastnost vyvozovati v prodloužené míše, kde vznikají dýchací čivy, podráždění, které přivodí zvratným účinkem hluboké změny v dýchacích pohybech.

Podráždění, kyslíčnick uhlíčitým krve v prodloužené míše způsobené, není pocítováno osobou tak přesně jako zevnější pocit, ale projevuje se dýchací potřebou, jež bezprostředně vyvolává v dýchacích svaích zvrtné pohyby. Tyto pohyby zcela mimovolně mají za účel vyloučiti energičtější z těla kyslíčnick uhlíčitý, jež se snaží nahromaditi se v příliš silném množství.

II.

Jest fyziologický zákon, že působností dojmu nebezpečnosti ohlašujícího, ústroje reagují a namáhají se zbaviti se škodlivého činitele. Zrnko prachu do oka vniklé vyvolává zvrtné pohyby, mrkání, čímž se víčka snaží prach, abychom tak řekli, vymést; tkví-li cizí těleso v dýchacích průduších, vyvolává úsilný kašel; tkví-li v nozdách, způsobuje kýchání.

Všechny tyto výkony se vyvozují zvrtným účinkem, a taktéž to děje se zvrtným účinkem, že kyslíčnick uhlíčitý jsa v nadměře vyvolává zrychlené dýchací pohyby, jež jej mají vyloučovati.

Pud, jehož pomocí se dýchací pohyby při násilném cvičení změkňují, jest tedy úzce spojen se zachováním jedince, a zdá se býti na první pohled podivným, že může způsobiti škodné výsledky a překaziti provedení výkonů, jež ovládá.

Děje se tak proto, že pud jest slepá síla, jež měří důraznost své činnosti dle prudkosti pocítěného podráždění, aniž se stará o výsledek. Pozorujeme každodenně, že nejtěžší příhody vyplývají z přehnaného nebo nemístného zakročení mimovolné mohutnosti ústrojů. Tak se stává, že peristaltická smršňování střeva, prvotně k vyhnání cizího tělesa nebo nestrávné potravu užitečná mohou způsobiti svou přehnanou činností těžké nemoci, na př. střevní vsunutí. Tak jest tomu též při smršňování kruhového svalu víček, jež může zhoršiti oční onemocnění se světloplachostí spojené. Závření víčka v případě, kde se oko bojí světla, jest pudový pohyb a prvotně užitečný. Když však jest světloplachost silná, nastane z nadměrné dráždivosti oka nadměrné zavírací úsili, křeč, která může dospěti až k převrácení okraje víčka dovnitř, tak že pak řasy způsobují bolestné tření na rohovce.

Přívě tak při plicích umírněné zvýšení dýchacího popudu činí výkonnost vydajnější a podporuje očistění krve; pohyby hrudniku stávají se rozsáhlejšími a četnějšími, uvádějí více vzduchu do plic a vyloučují více kyslíčnick uhlíčitěho. Když však jest podráždění čivních ústředí příliš živé a stane-li se dýchací potřeba přemrštěnou, pohyby nabudou nadměrné rychlosti a to jest prvá příčina, jež činí výkonnost nedostatečnou. Velmi přesné pokusy skutečně dokazují, že když jest dýchacích pohybů v minutě přes určitý počet, množství vydechovaného kyslíčnick uhlíčitěho se zmenšuje v poměru, v jakém se počet dechů zvětšuje.

Zrychluje-li se mírně dýchání, počet pohybů vyrovnává nedostatečnost každého jednotlivého pohybu a člověk, který dýchá 30-krát za minutu, vyloučí konečně v celku více kyslíčnick uhlíčitěho než člověk, který dýchá 16krát v téže čase. Přenáhluje-li se však dýchání přes míru, nedostává se kyslíčnick uhlíčitěmu času, by pronikl sklípky, a pohyb výdechu vypuzuje vzduch skoro takový, jaký vstoupil.

A tak zvrtný účinek, prvotně prospěšný, ježto povzbudil dýchání a učinil je platnějším, stává se konečně překážkou pravidelnosti v této výkonnosti a tvoří nebezpečnost pro tělo.

Zvykem dospíváme k jistému ovládní výkonů, které obyčejně vůli nepodlehají. Pomocí opětovných a vytrvalých úsilí může člověk vítězně zápasiti s dýchacími zvraty, jež jej nutí zrychlovati přes míru dýchací pohyby. To jest tajemství vytrvalosti vůči udýchání, již získávají běžci z povolání. Domohou se upravení dýchací činnosti a zabraňují plicím poddávat se tomuto druhu střeštění, za jehož vlády hrud supěje dýchací pohyby vlastně jen naznačuje.

Některí nemocní podávají nám zvláštní ukázkou tohoto ovládní, jehož můžeme užiti obyčejně při pohybech mimovolných, abychom je zadrželi i upravili. Lidé dušní, dušností ode dávna postižení, naučili se vzdorovati popudu, jež nuti každého člověka s těžkým dechem opakovati často dýchací pohyb. Naučí se zvolňovati rytmus dýchání a prodloužovati co možná nejvíce jeho trvání. Tim způsobem dospívají k zlepšení svého stavu, aniž se nemoc zlepšila. Lidé rozedmon plic trpící, kteří mají po leta těžký dech, umějí dýchati a užívají svých špatných plic lépe, než na počátku nemoci. Zvolňující dýchání, činí je platnějším.

Svalové cvičení, jež zrychluje dýchací pohyby na počátku udýchání, přivodí často, vykonává-li se příliš dlouho, nadměrné oblenění a i okamžité zastavení těchto pohybů.

Oba tyto opáčné účinky zakládají se na zvrtných účincích, jež jsou vyvozovány podrážděním čivních ústředí kyslíčnick uhlíčitým. Takové umírněné podráždění prodloužené míchy, jaké vzbuzuje na př. mírná dávka kyslíčnick uhlíčitěho, přivodí zrychlené dýchání; naproti tomu velmi silné podráždění, takové, jaké může vzbuditi velká dávka tohoto plynu, vyvozuje jeho oblenění. Pozorujeme tyto rozdílné výsledky ve všech případech, kde plioní čivy jsou podrobeny podrážďovacíím příčinám, ač jsou tyto příčiny jakékoliv. Tak elektrisující u pokusného zvířete slabě div bloudivý, který zasobuje plíce, vyvodíme zrychlení dýchání, elektrisující též živ velmi silně, přivodíme oblenění a i úplné zastavení dýchacích pohybů.

V nejpokročilejších obdobích udýchání, tehdy, kdy násilné cvičení nabírá do v krvi nadměrné množství kyslíčnick uhlíčitěho, pozorujeme, že se nevyvozuje již zrychlené, nýbrž přerývané dýchání, zastávkami přerušované, a konečně úplné zastavení dýchacích pohybů. (Pokračování.)

Otevření Národní Síně ve Wilson, Kansas.

Píše V. Hubálek.

Tonha naše splněna!

Cíl náš dosažen!

Budoucnost naše otevřena!

Zasvětil jsem služby své věci sokolské.

Všecko namáhání, svízele, sklamaní, sebezapírání, opuštěnost v době nejtěžší, vše — vše jsem pochoval k zapomenutí v tom okamžiku, když jsem spatřil vláti prapor na kopuli naší nové Národní Síně dne 25. listop. t. r. a myslím, že všickni bratři ze stavebního výboru tak jako já též učinili. —

T. J. Sokol K. Jonáš má hloudek pracovníků, kteří v době nejtěžší, v době, kdy se mysli, že jsme opuštěni ode všech lidí, složili slib, že neodchýlí se od svého programu ani o píď, kdyby provedení jeho trvalo třeba deset let.

Staré přísloví praví, že odvážlivému štěstí přeje, a jestli se toto přísloví osvědčilo někdy pravdivým, tož stalo se tak jistě v našem podniku.

Abych popisoval stavbu naši, není mně toho třeba, neb jsem tak učinil v únorovém čísle ročníku tohoto, pod názvem „Mezi bratry.“

Plán na stavbu dle našich náčrtků zhotovil p. Cover, architekt zdejší a stavbu provedli páno ve Josef Kvasnička, mistr zednický a p. Wulf, kontraktor zdejší, práci ode dřeva. Celkový náklad na stavbu do dne otevření jest 6 400 dollarů. Z místnosti, které se v Národní Síně nalézají, jest dohotovena pouze tělocvična, kterážto stála 1300 dollarů zvlášť. Ostatní místnosti čekají svého dohotovení nákladem asi \$1500.

Zařízení do Národní Síně máme již následující:

Jeviště	\$ 400
Stolice, 450 kusů	300
Vytápěcí zařízení	300
Klavír	300

Úhrnem..... \$1300

Program slavnostního otevření síně naší byl:

1. Hudba.
2. Proslov předsedy slavnostního výboru.
3. Zpěv „Kde domov můj“, smíšený sbor.

4. Anglický proslov, p. J. Dlabal.
5. Hudba.
6. Slavnostní řeč, Sokol L. Kostoryz.
7. Zpěv, „Pochod Sokolů“, smíšený sbor.
8. Deklamace, br. B. Michalíček.
9. Duetto, slečny Sláva a Vlasta Sekavcové.
10. Hudba.
11. Závěreční řeč, Sok. V. Hubálek.

Večer bylo divadlo. Dávala se fraška „Lord Česnek“, pak byl ples.

Jak z programu vidno, byl slavnostním řečníkem bratr Kostoryz z Omahy, kterého nám vyslala župa. Bratr Kostoryz jest nadán talentem řečnickým tak bohatým, že jeho výmluvnost se řine jako mohutný proud řeky, spěchající ku svému veletoku. K slavnosti nás došel blahopřejný a povzbuzující telegram od ústředního výboru župy Západní.

Budova Národní Sině stojí dle našeho dobrozdání na nejlepším místě města Wilsonu, jelikož jest umožněn pohled na ni všem cestujícím jedoucím po dráze Union Pacific.

Na začátku stavby s mnoha stran bylo pochybováno, že tak velký podnik přivedeme k cíli, avšak když budova byla postavena, byli jsme zahrnováni sympatiemi, avšak sympatie bez účinné akce nemají ceny — o tom jsme se dostatečně přesvědčili.

Na zdar!

Pěkný kus amerického sportu.

Právě jako vysoce si vážíme ušlechtilého tužení se těla jaké podává nám sokolský tělocvik, právě tak nenávidíme surový sport, jenž takové oblíbené těší se u americké mládeže. Nejsurovějším výstřelkem sportu jest hra na kopanou tak oblíbená zde a v době poslední v Evropě. Takový tělocvik, při němž přeráží se hnáty, hráčům rozbíjí se lebky a jiná smrtelná zranění se rozdávali, může najíti přátel a zastanců jen u lidí k surovosti přikloněných a v znepravělosti si libujících. Oběti kopané jsou velmi četné jak časopisecké zprávy téměř denně nás o tom poučují, i nejsou hráčům patrně ničeho platny ochranné prostředky a výstroj, v němž vypadají hrozivěji než těžkooděnci středověci, kteří chránili těla svá pevnými krunýři a výstroji železnou a ocelovou.

Zvláště smutnou okolností při kopané jest, že v době poslední i útlá mládež školní se jí uchytla, tak že možno denně na různých hřištích spatřiti celé zástupy hochů jako hastroše přistrojených hrát v kopanou, při níž lámu si své nedospělé údy a jinak životy své ohrožují. A takový sport zabíjäcký se americké školní mládeži líbí a na místě aby byla od něho odvracována, ještě jest k němu povzbuzována! Že může hra taková, která vlastně pro svou nebezpečnost ani hrou zvana býti nemůže, jen špatný a zhoubný vliv na mládež míti, jest zřejmo.

Ovšem špatná věc obyčejně najde více zastanců než věc dobrá. Jest to přece rozdílující pro mládež, kdy vrhá se bez rozmyslu a se zanicením do nebezpečí, při němž běží o život. Což jest proti tomu náš sokolský tělocvik, při kterém tak nesnadno jest zlomiti si vaz neb jinak se zabít!

A naše česká mládež dobře ten rozdíl také vycítí. Ušlechtilý tělocvik jest jí nudným, za to však něco takového jako kopaná vysoce zábavným. Podáváme tuto úsudek jednoho z našich denních listů o kopané, s nímž úplně souhlasíme:

Zabava, při níž se rozrážejí lebky.

S příchodem osviceného století dostavila se celá řada rozličných nových zábav, tělo i ducha osvěžujících. Jmenovitě mládež, která vyhýbá se odpočinku, našla si různé kratochvíle a hry, ale jak to u ní bývá obyčejem, neptala se, zda-li všechny vyhovují svému účelu. Postačilo jí, když jí bavila a nic víc. Jednou z nových her pro zábavu a tužení těla je kopaná čili hra kopacím míčem. Je tomu asi deset let, co tato hra v Americe nejvíce zdomácněla a protože se mládeži tak líbila, byla schválena nejen učitelstvem rozličných ústavů vychovatelských, vyšších učilišť jakož i širší veřejností. Zakládána družstva kolejni, jejichž účelem bylo pouze krácení volného času touto hrou či jak jí nazývají mnozí sportem a došlo tak daleko, že místy vřadována kopaná mezi předměty vyučovací. Je však otázka, zdali hra ve své podstatě je takovou, jakou skutečně býti má a zdali se srovnává se zákony mravnosti a etiky.

Účelem hry má býti nejen cvik těla a ducha, ale i mravně šlechtění člověka. Podívejme se však jak vyhovuje těmto účelům kopaná. Sotva byla letos na podzim zabájena sezona kopacího míče, přinášely noviny zprávy o rozličných nehodách hráčů. Ten si vymkl nohu, ten zas ruku, tam byla někomu zlomena žebra, jinde zas nalomen někomu vaz. Poslední vážnou nehodu při kopané bylo nebezpečné zranění Jamesa Milтона Sheldona, kapitána družstva „kopané“ na Chicagské universitě. Muž ten leží ve stavu kritickém ve cvičebné místnosti universitní následkem poranění, jehož doznal minulou sobotu při hře a lékař jej ošetřující dr. Jos. E. Raycroft se obává nejhöršího. Osobní přítel Sheldonovi pochybní, že nemocný opustí kdy svoje lůžko. Sheldon fidil „team“ Maroon po celou první část hry a také na počátku části druhé. Pokoušel se pak zastaviti hru, ale byl při tom udeřen kolennem jednoho hráče s takovou prudkostí do hlavy, že mu byla prorážena lebka. Vzdor svému poranění nepozbyl vědomí a mohl se bez cizí pomoci odebrati z místnosti, v níž byl zraněn na venek. Za několik minut však sklesl a byl dopraven do cvičebné místnosti Snell Hallu, kdež se mu dostalo lékařského ošetření. Sheldonův domov je Forest, Ill. Pacient jest členem družstva universitního Phi Delta Theta.

Nyni se tážeme všech přátelů kratochvilných her a sportů, kde že je mravní a fysický účel kopané? Co může býti morálniao při tom, když jedna strana se snaží předstihnouti druhou bez ohledu zpřeráží-li členům protivné strany několik tučtů žebor a hnátů? Co je při tom zušlechťujícího a tělo cvičícího? Připouštíme, že se může člověk zranit i při hrách ebe nevinnějších, ale je to řidký případ a nikdo to obyčejně nepředvidá, kdežto při kopané se musí počítat na pravděpodobnost, že bude aspoň jeden nos rozbit a když ne to, že bude některý z hráčů jinak pochroután. A takovýhle sport odporučují ještě učitelé a mluví o něm s nadšením jako o věci prospěšné. Kdo by se opovážil proti kopané mluvit nebo psát, byl by nimi považován za ignoranta a blázna. Za takových okolností ovšem nezbyvá než pomysliti si: Kdo chce kam, pomozme mu tam. Když to naše pány profesory baví a těší divati se na své svěšené žaky, jak si při kopané přerážejí žebra a hnáty a když jsou s tím rodiče srozuměni, nelze nic dělat než lhostejně přikyvovat a myslet si své: Pro mě za mě potlučte se jako hnilice, když vám to je milé a vzácné!

DOPISY.

Philadelphia, 24. listopadu 1901. — Byl jsem žádán několika bratry Sokoly, abych něco napsal do orgánu S. A. To jest však pro mne náramně těžké, neb vyžaduje to zapření sama sebe, a tomu jsem se neučil. Doufám ale, že více třeba jest odhaliti pravdu, a tu-li bratři Sokolové nesnesou, co pak má potom za význam zvátí se Sokolem a pyšnití se Tyršem a Fügnerem?

Sokolové, neopovážili bych se tohoto kroku, kdybych viděl, že jest zde jiný, který by nestranněji na rozhárané poměry mezi námi hleděl a zprávu o činnosti naší podával; žel, že co jsem až dosud četl z Philadelphie, bylo většinou osobní. Odpouštím však tu chybu těm, již se jí dopustili, neb vím, že poměry, v jakých žijeme nám tuto slabou stránku více méně vštípily a shledáváme se s ní i u mužů vzdělaných. Vim, že i já podlehám okolnostem, které nám dělníkům stavi hradby za hradbou v cestě ku pokroku, touze za povznesením se, dusice probuzenou lásku k idealům lidskosti. Chci býti přes to potomkem Husitů, snažím se býti mužem a tato zásada ve mně probouzí hrdost a pevnost, která se žádných překážek hrozití nesmí a třeba že nezdařilo se mi všechny hradby stéci, blaží mne vědomí, že co nezdařilo se starším, vykonají — moji mladší soudruzi, neb naši potomci. Jen ku předu, má býti heslem každého Sokola, každého probudilého Čecha, každého dělníka. Všichni máme tuto povinnost pokládati za svatou, vůči sobě, našim rodinám, národu, lidstvu. My všichni jsme již prožili kus života, z kterého jsme se měli přiučít lepšímu a ne jak žel se někdy děje, větší náchylnosti ku špatnému. Jsem v tomto městě rok u jednoty S. Philadelphia. Za tuto dobu není znamenati žádného pokroku celkového a pak-li u jednotlivců se probudí větší činnost, zatlačuje tato činnost druhých. Tato špatnými okolnostmi v nepřátelskou „bratrskost“ vypěstována, jeví se ve všech směrech našeho působení. Jedna chyba, za kterou činím bratry Sokoly zodpovědnými,

je ta, že po celou dobu trvání jednoty se tak silně bránili každé snaze, směřující ku vzdělání duševnímu, ať již byly pokusy v tom směru činěny od kohokoliv. Bratři, doba pokroku, v níž žijeme nemá, obzvláště Sokolům, vštěpovat nenávisť proti socialistům, pokročilým židům neb dělníkům organizovaným. Tolik vědomí máme všichni míti, že tyto zjevy jsou šktrpným ovocem těch velkých obětí, ku kterým přispěli i naši národní miláčkové Hus, Havlíček a jiní. Čím více tohoto ovoce, tím bližší jsme cílům sokolským. Myslím, že ta snaha po lepší činnosti, ani ten nářek, týkající se slabého účastenství ve cvičení, u mnohých nejsou dosti upřímný a nedocházejí k lidskému pochopení. Jak můžeme žádat zájem pro cvičení od lidí neznajících jeho cenu? A tento zájem probudit, znamená předně uvědomění, vzdělání, a pak bude míti i cvičení trvání. Většina Sokolů necvičí k vůli zdraví, nýbrž z touhy po vítězstvích na závodistiích. Nejsou-li závody, přestává mnoho lepších cvičenců cvičit. Doznávám, že každá snaha má míti svou odměnu, ale tato nesmí být hlavním cílem cvičení, k vůli ní samé sbory sokolské neexistují. Je-li tedy vzdělání velkou oporou ku cvičení, jest povinností sborů toto všemožně probudit, a ne mu překážet. Již v několika dopisech jsem četl poznámky, že naše podporující jednoty těžší ze cvičení a nejsou vděčnými těm, kteří nezištně proto pracují, zdravé silné muže stálým cvičením vypěstovat. Sami zapínáme, že se máme co ohánět aby svou existenci uhájili, že jim nezbyvá po dlouhé pracovní době času a ze špatné mzdy peníze na spolky. Znáám mnoho přímých o tom dokladů

Lepší poměry dělníků zpružují všecken spolkový život. Tedy všechny spolky mají užitek z úsilovné práce těch, kteří pracují a bojují o lepší poměry hospodářské a přec se jim staví na mnoze zjevně nepřátelsky. Doufám, že i u nás nastane obrat k lepšímu ale kdy? Až budeme silou okolností k tomu donuceni. Či musíme čekat ve všem na příklad od Němců? Pak-li ano, i tu nám již německé spolky turnéřské daly příklad, ale od nás zůstává nepovšimnutý. Pamatuje, či vlastně povšimnul si někdo jak silně jest již vyvinut u Turnerů zájem o dělnickou otázku, okolo níž se celé slavnostní řeči na sletu turnéřském roku předešlého ve Filadelfii odbyvaném točily. Ba oni se nestyděli ani za spolky hlásící se k zásadě socialistní, ani za české Sokoly súčasné na této slavnosti. Oni pořádají přednášky o čistě sociálních otázkách. Není divu, že se pak pokročilejší dělníci jich řad nevzdalují.

Štvání proti židům by nemělo mít místa v řadách našich, když oni jako my chtějí býti pokrokaři a věnují své schopnosti, čas, téměř zásadám co my. Zakořeněná antipatie proti židům jest známkou nevzdělání a to co židovstvím míníme, ať ho provádí pak křesťan anebo žid, mají stejnou snahu. Bojovat a nenávidět toto židovství, srozumitelněji řečeno kramářství, šidbu, podvody všeho druhu a zpátečnictví, má býti též společnou snahou nás všech, kteří se cítíme býti poškozeni. Nenávidění člověka, z něhož pokrok učinil socialistu, jest stejně nemístné, dotud, pokud se tento nejvíce socialistou takovým, jakým nám ho rádi kapitalisté a všichni zpátečníci okazují.

Žádáte-li, aby pro sbor pracoval a přinášel všemožné oběti, Vas bavil na jevišti, pak jste i Vy jemu pvvinni stejnou měrou splácet a ne-li, aspoň neurážet, neštvat a konečně i pro jeho přesvědčení ho nevylučovat ze sboru. Jednání takové má špatné následky. Přesvědčení druhého mít ve vážnosti, znamená jistý stupeň vzdělání a za to se žádný Sokol stydět nemá. Osobní spory, které se tak u nás zakořenily a bez nichž jediná schůze se neobejde, vzaly by záhy za své, kdyby jen částečně staré chyby páchané byly poznány a bylo k tomu hleděno je napravit a ne v každé schůzi pořadové podávat stížnosti jeden na druhého. Kdo má soudit? Každý se dovolává sympatie pro sebe a žádá, aby se proti druhému zakročilo. To znamená stále nesváry a odpuzování od sboru, který tím pak hmotně a ještě více mravně trpí. Poukazovat na všestranné chyby by bylo ode mně nerozumné a mnoho bych tím nenapravit. Jedno si ale dovolu. Podat návrh veřejně, který nemožno ve schůzích prosadit, neb jest vždy již tak pozdě když přijdou na řadu volné návrhy; v našem časopise podán, bude míti více vlivu.

Máme knihovnu, ale chudou a že je chudou, má v ní cenu četba, která tam nepatří, ale to co tam býti má, postrádáme. Vymluva, že nikdo o dobrou četbu nepožádá a raději po románech sahá, neplatí. Naši povinností jest zájem pro dobrou četbu probudit, nikoliv dusit. Za několik dolarů se nechá nakoupit dosti spisů poučných a není-li možno najednou, tudíž po čase. Co se vyhodí peněz do roka na věci méně potřebné, méně užitečné. Dobrá knihovna Vám ponese lepší procenta, než peníze na banku. Spěcháme do místnosti se pobavit, hrajem karty a kulečnick a ti co to neumějí, neb nejsou milovníci toho, zábavy postrádají. Když se může koupit kulečnick beze všeho dlouhého radění, jest nemístné stavět se proti návrhu, by poučné časopisy byly předplaceny a ve spolkové místnosti vyvěšeny, jen proto, že si to všichni nepřejete, neb vymlouváte se, by to děti roztrhaly a zničily. Což není více věci cenných v místnosti v dosahu dětem? Což nemůže jeden dobrý návrh být přijat aspoň na zkoušku? Dále dávám návrh, by bylo vzato zpět vyloučení těch bratrů, kteří byli vyloučeni, jak vás většina dnes doznává pouze z osobního nepřátelství jednotlivců, kteří už snad všichni sbor opustili. Tímto krokem doznáte, že jste opravdu Sokoly.

Konečně o schůzích.

Naše schůze nejsou v tom nejmenším co mají být, náprava jest zde těžká. Čas ve schůzi nestačí ani probrat záležitosti finanční. Za měsíc se nahrne účtů za pivo a jiné nápoje, led, opravy v hale, poklizení a za jiné práce. Tyto vezmou mnoho času a způsobí mnoho mrzutostí, tak že nezbude času a vše ostatní musí ustoupit aneb povrhně se probere.

Tu by neškodilo, aby místo schůze jedné, pořádaly se dvě měsíčně. Jedna ať věnována jest záležitostem finančním a druhá volnému rozhovoru a ku vzdělání. Z toho přece nebrozí žádná nebezpečí, naopak členové si mohou osvojit více sokolství a všestranného rozhledu. V těchto schůzích se mohou povzbudit zmlátněli členové ku lepší činnosti. To zatím postačí. A teď si přečtu co jsem napsal.

Snad se tímto nezavděčím redakci S. A. Přepisovat však nebudu, minul-li jsem se s logikou, nebylo to zlomyslně. Nám dělníkům něco schází, a to něco jest větší příležitost ku vzdělání a více blahobytu, více pokojné mysle a více času, pak byckom i my mohli psátí věcněji. Redakce i čtenáři nechť vezmou ohled k tomu. Co jsem zapomněl jest podati zprávu o působení sboru.

Největší pozornost jako všude jinde, se věnuje zábavám za čistě obchodním cílem a tu se omylem domýšlíme, že jsme vykonali něco pro pokrok národní a sokolský. Já tyto zábavy, pokud mají jen za popud výdělek odsuzuji, a k tomu mám mnoho důvodů. Každá zábava, obzvláště ta, která se setkává s nezdarem zaneclává po sobě příčiny k nesvárům. Mínilme-li bratrství do opravy, proč nám má býti milé, aby bratr těžce vydělané peníze propil a pročastoval? Pořádali jsme výlet. Každý výletník prozahálel den, mnozí utratili \$5 00 i více a prodělali jsme. Proč? Čhtěli jsme pořádat výlet na malý počet Čechů velký, spojený s velkými výlohami. Výletníci za svou námahu a peníze se nepobavili.

Veřejné cvičení cvičenců bylo jediným zadostiučiněním. Bývalý náčelník br. Příbramský se vzdal náčelnictví; příčinou toho byly nesváry.

Na jeho místo zvolen za náčelníka mladý Sokol Pavlík, který ze všech sil se vynasnažuje, dostát svým povinnostem, což jistě vyžaduje při velké lhostejnosti členů velké námahy a trpělivosti. 3. list. pořádali jsme s malými cvičenci cvičení veřejné ve spolkové místnosti.

Toto veřejné a na tak krátký čas přípravy zdařilé cvičení, probudilo u mnohých rodičů důvěru a malých cvičenců hrdost.

Sbor velkých cvičenců se také vzpamatoval, že jest jeho povinností na příštích závodech v Baltimore projektovaných na příští rok okázat svoji činnost a usnesl se mimo pilné cvičení, pořádat zábavy, z kterých čistý výtěžek má být věnován na výlohy cestovné do Baltimore. Též slušno podotknout, že jsme se z dřívější síně, která se zdála nevyhovovat, vystěhovali do místnosti "Columbia Hall", která jest prostranější, pro cvičení však nevyhovuje ana není ani 12 stop vysoká. Pro zábavy však jest dosti prostranná. Jelikož za tímto účelem se tato místnost pronajala, jest mi nevysvětlitelné, proč pořádáme maskární ples na Sylvestra v místnosti velké, když

ji z polovice nenaplníme. Nač platíme z naší síně tak velký nájem? Více skromnosti by nám neškodilo.

Jest zde několik dobrých členů, kteří jsou nad míru obětivi, snášeliví a vytrvalí, nebýt jich, činnost celého sboru by snad již byla zanikla. Ochotnické družstvo Pokrok počalo též svoji činnost. Ochotníci se spokojí, když podotknu, že své úlohy provedli nad očekávání. Jest žádoucí, by při vybírání kusů brali zřetel na kusy pokrokové, by zábava se spojila s poučením. Pamatujte, že divadlo má být školou života. S nadějí v lepší budoucnost volám Na zdar pokroku!

Fr. Tůma.

St. Louis, Mo., dne 30. listopadu 1901. — (Ze Sokola v St. Louis.) Dnes je na mně bych také podal zprávu o nás a naší činnosti zábavní. Dne 2. t. m. pořádala naše četa trubačů a bubeníků "bál z nouze". Jaké to slovo "z nouze"! Ani mně nenapadne na mysl že bychom u našeho Sokola měli nějakou "nouzi", vím jen o jedné a to je "nouze" o členy v tělocviku. — Bych se zmínil o onom bále jak as vše dopadlo tož musím říci že vskutku dosti dobře; hoši se činili o sto šest, návštěva byla dosti četná a zábava nenucená. Bylo to radost poslouchat ono chrstění jak každého kapsa obtěžkána byla těmi měděnými dukátky z ryzé mědi. Litoval jsem jen pokladníka za nálevnou, našeho Sok. Jiříčka jak chudák nataboval ruku po té mědi a ani jeden neodpustil, každý musel vysázet na cent, z ruky do ruky. To tak trvalo as do půlnoci, pak začali jinou barvu, měděná došla i bylo třeba sáhnout hloub do kapsy. Tu objevily se ty pravo a tak to šlo vše pěkně až nadešla 1 hodina o půlnoci a tu jako na povel bylo dost! Žádné pivo vic! Vše utichlo! (Měli jsme u nás zákon až tuze hloupý. Dle něho totiž zábava a tanec mohly býti dále, ale beze všeho nápoje až do 4 hod. ráno, pak se mohlo začít pit znova.) Naši bubeníci a trubači se opevnili a to dobře. Pustili průvod, rozdali "souveniers" pro každého, a než se kdo nadál, nálevna se oclla na městě Musy umění a sice za jevištěm. (Kdo neměl pověřující listek musel trpět žízeň ale jak praví přísloví zapovězené ovoce chutná nejlépe, tedy každý se činil o přítrž, by jich několik vytáhl.) Ve 4 hodiny nálevna se opět na své dřívější stanoviště stěhovala a byla plná až do bílého dne. Tato zábava našich byla velmi zdařilá až na to, že jsem neviděl žádnou nouzi u nikoho až ráno. Někteří měli totiž když nohy jim vypovídaly službu. Že výtěžek bude dosti slušný, je jisté, vzdor tomu, že sklenice moku neb doutník stál pouze 4 centy. Když jsem v těch zábavách, zmíním se ještě o jiné. Náš divadelní odbor pořádá představení "Bratr honák" o týden později, ač se trochu obával, že bude málo obecenstva, však byl pravý opak. Sokolové měli volný vstup a k tomu přátelé Sokola vyplnili dosti slušně prostorů naší tělocvičny. Děj sehrán velmi hladce a ani není jinak možno, neb řídil divadla Sok. Reiner se přičinil by úlohy dal do spolehlivých rukou, čímž výsledek zajištěn. Jsem na to hrdý, že máme u našeho sboru síly ochotnické jak mužské, tak ženské výborné. Jen trochu více dobré vůle by nescházelo a práce našich ochotníků bude odměňována vždy velkou návštěvou jako se dokázalo při tomto div. představení. Jak jsem zprvu sdělil, máme nouzi o členy ve cvičení, a bude to as u všech sokolských sborů stejné, neb každý dopisovatel stěžuje si, že nastala doba pro krejčí a tudíž každý hledí, by vše zdvojnásobil co přomeškal. Pak mu nezbyvá času, by mohl 2 neb 3 hodiny v týdnu obětovat, by své tělo opětně otužil a na další vytrvalost upevnil. Myslím ale, že tolik času může přec každý obětovat, vždyť to jeho prospěch vlastní! Já se dal do krejčí, jako by sbory sokolské sestávaly ze samých krejčů, snad by pak mohli myslet, že sbor sokolský by nemohl existovat bez nich, i to to — uznávám, že u nás je též několik toho řemesla ale že by to mohlo oslabovat cvičení bude mnohemu divné, a ono je to přece pravdou. Proč nejdou všichni Sokolové bez ohledu na řemeslo, cvičit? Vždyť tělocvik potřebuje každý člověk, nejen Sokol neb snad krejčí; proč se nevymlouváme ku př. na ševce, chci říci obuvníky, truhláře, tesaře, barvíře a j. či snad ti pracují jen 8 neb 9 hodin denně a ne jako krejčí 24 hodin? Znáám dosti členů našeho sboru, že při každé příležitosti říkají "já začnu zase cvičit, já budu cvičit s četou starších členů, já s medvědi"; to máme tedy takových pro tři družstva. Může si každý dle libosti vybrat. Co pak budou dělat družstva první neb druhá? Ta pomalu se zmenšují, starších členů je tak malý počet, že je spočítám na

jedné ruce a o čtět medvědi ani nevím. Když tak přijdu do tělocviku a rozhlednu se kde jsou členové tu 4, nejvíce 8 v oblekárně se připravují a to je plnění té naší sokolské zásady, pro kterou sbory se obětují. Myslím, že zapomináme našich tvůrců, ano zapomináme svého vlastního dobra, svého zdraví.

Nemám v úmyslu někoho nutit tam, kam jej to netáhne, to by velmi málo pomohlo. My sobě nerozumíme a věnujeme se raději svým vlastním libůstkám a ostatní necháme ladem. Přijde ale jednou čas, že budeme litovati toho minulého času, kterým jsme v mládí plýtvali, ale bude pozdě, tuze pozdě. Co jsou nám platny veškeré nadšené uchvacující řeči, co jsou nám platny přednášky, když je neumíme ocenit. Hledíme vzdělávat lid a sami jsme ke všemu lhostejní. Co už náš Sok. Fr. Vrána se namluvil, by členové společně s rodinami trávili nedělní večery v naší čitárně, by se mezi sebou poučili, pobavili, a seznali. Zkrátka my toho nepotřebujeme, nám stačí zábava jiná a jinde. Pamatují, že pokud sbor náš neměl vlastní tělocvičny byl každý pilný jako mravenec. S radostí chodil každý do tělocviku i do schůze a i zábavy byly upřímnější. Tehdy stále se říkalo: „Jen máti vlastní místnost, to jest co nám schází". Ale od té doby, co máme vlastní tělocvičnu, se vše změnilo. Že jsme získali na členstvu neupř, ale na činnosti jsme ztratili dvojnásob. A také jsem dosud neviděl taký počet cvičenců v naší tělocvičně, jako když jsme byli v cizím. Sokolové, sklání se rok ku konci i vzpomínejme, co jsme učinili a co na nás je dále k práci. Hleďme příští rok nahraditi to, co jsme přomeškali a zanechme toho "já jsem také Sokol" ale řekněme "my jsme Sokolové". Dokážeme vše, když budeme ruku v ruce pilně pracovat na věci, kterou nám zanechali naši nesmrtelní tvůrčové myšlenky sokolské. Příštím rokem k nové činnosti, k nové práci. Na zdar!

V. K. Třiska.

Mount Pleasant, Mo., 30. list. — Nouze naučila Dalibora housti — a sbor náš pěti. Dne 14. t. m. pojmenován pěvecký náš odbor jménem "Dalibor". Členů pilně cvičí 12, každého hlasu 3, jako "z udělení". Nás velmi činnost tato zajímá a sbratřuje. Nářadí tělocvičné nyní zatím má prázdniny a v suchu odpovídá. Jest nám to lito, ale pomoci není. Tak bývá u všech počátků téměř každého sboru. Se svážením místa pro naši budoucí místnost bylo tímto týdnem započato. Prostředky páčíme: Majetek sboru na hotovosti \$150.00, přes \$100.00 upsaných půjček členstva a tolikéž od členů T. J. S. St. L. a přátel a další úpisy jsou v očekávání. Činnost naše obmezuje se nyní výhradně na zpěv a starost o svoje sebe meně postačitelně přistřeší. Cvičitel náš p. Jos. Hrdlička zasluhuje uznání a vděku Jednoty naší za obětavé práce pro nás činěné. Za krátký ten čas vypsál nové zpěvy a sborky pro nás a v předposlední pěvecké hodině překvapil nás rozkošným pochodem nazvaným "Pochod Dalibor", jež byl sám pro nás složil. Diplom členství N. J. S. došel nás a krásným provedením jsme více než rozradostněni. Je vidět, že N. J. S. nechává sobě záležitost na výkonech i povinnostech svých. Nadějí se, že i sbor náš stane se vzorným a řádným členem N. J. Sokolské a že povinnosti svých řádně plniti bude.

V neděli dne 10. listopadu jsem měl den radosti. Na přímluvu br. V. K. Třisky, náč. St. L. Sokola zajel jsem k Sokolu Mat. Johanesovi, kde překvapen a obtížen jsem byl v pravdě sladkým břemenem — "sweet burden" řekne Američan, když nese své prorozené — hromadou krásných, vesměs nově zvaných a cenných knih, jež jsem ve dvou částech jedva nesl. Br. Johanes, velmi vzdělaný muž, domohl se co umělecký řezbář slušného majetku a vedle toho drahocenné knihovny, z které občas podobné šlechtné dary činí. Mezi knihami nam darovanými, nalezá se též dílo Ilustrované dějiny světa od Kosiny, jež jsou ve své původní vazbě. Bratře Mat. Johanesi, sbor náš vzdává tobě srdečně díky za neobyčejně vzácný dar Tvůj. Dále obohatil též den knihovnu naši bývalý závodník a člen St. L. Sokola p. Jos. Duchek ml., věnováním vzácných ročníků Am. i Pražského Sokola a dvěma povídkami. Pan Lísec Fr., jenž přispěl dvěma tělocvič. knížkami, Hanušové divčím tělocvikem a prof. Kurze úvodem do tělocviku, je znám, co starý knihomil a vlastník objemné knihovny, v níž Sl. Nauč. se pyšní, a doufám, že si šífeji vzpomene ještě na knihovnu naši. Také Sbor Slov. Lípa darovala sboru knihy, které jsou z větší části v pravdě historické, ne-li předhistorické a budeme si jich vážit už jen k vůli jejich stáří; škoda jen, že mnohé z nich jsou neúplná díla,

Mezi těmi knihami pochlubiti se můžeme Tylovým Pražským Poslem z r. '48, dvěma svazky Palackého dějin, Chocholeuským "Kocourkovem" a j. Pročež přijměte veškeri dárcové vřelé naše díky. Až obdržíme slíbené knihy od T. J. Sokol, což bude již brzy, otevře Sbor náš knihovnu pro své členstvo; dále byly nám přislíbeny ještě knihy od Sb. Slovauská Lípa, jež vlastní největší čes. knihovnu v státě, jejíž zakladatelem a příznivcem byl p. Vojt. Náprstek za pobytu svého v Americe. Nechť šíří se knihami vědění naše! Předběžné práce k uvedení našemu do N. J. S. byly v min. schůzi předsevzaty; miníme uspořádati toto ve středu Sokolstva St. L., v Sokolovně a spojití s přátelskou zábavou a doufáme, že bratři oni budou nám nápomocni, neb musíme společati napařad pouze na ten jistý kruh přátel sokolské věci mezi Čestvem našim.

Při tomto opět napadá mne myšlenka, jejíž projev odkládal jsem až na dnes. Zjev tento, že Sokolstvo ponejvíce odkázáno v této vlasti naši pouze na jistou vrstvu příznivců svých a stále týchž, vidným jest nejen snad u nás v St. L. ale po celých Sp. Státech.

Jak krušných počátků a svyzelného života bylo zažiti tak mnohému sboru i v městech silně Čechy osazených, kde jiných, najmě podp. spolků již stávalo. Většina našich českých siní tak zvaných „sálů“, byla zbudována ne sokolskými sbory, leč přece Čechy. Národních čes. siní máme dnes velkou řadu, jež slouží z 99 proc. všem možným účelům, jen ne tělocviku. Nechť neslyším námitek, že to vinou Č. S. P. S., aneb kterékoli jiné podpůrné čes. jednoty. Vždyť čes. am. Sokolové jsou z devíti desetin členy oněch podp. spolků, tudíž vinili by sami sebe. Ponkažte mi na jedinou naši čes. nár. síň, kde Sokol též jest spolubydlitelem, (ne však podbydlitelem někde ve sklepení, však v sále), kde sboru tělocvič. vykázano první místo a já Vám budu povděčen. A přece přemýšlejičim u přiminnému Sokolu se bude zdáti, že to podpůrných spolků nejpřednější povinností, (vedle podpory své ovšem), by staraly se o vzrůst a prospěch sborů sokolských; vždyť tyto jsou tou jedinou průpravnou jich čekanců, osamotnělou školou tělesné zdatnosti a síly, z čehož prospěchu má jak člen, tak i spolek. Výhody skytané podpůrnými spolky členům sok. sborů dnes nejdou dosti hluboko věci samé na kořen a tudíž s všeobecně žádoucím účinkem se nepotkávají, majice za účel agitaci. Zde nezvůtuž zapotřebí vzájemné součinnosti, jak se strany naši, tak i jednot podpůrných. Vždyť přece jsme všichni Češi a zoveme se svobodomyšlnými a přece stává odletých hrází tu a onde, jakás nevysvětlitelná antipatie, tak že zdá se, že vina v životě této spočívá na stranách obou, tak že vskutku v strany se tvoříme, na místě slučování a vzájemné podpory. Ve sborech sok. vychovávají se i zdraví, i čeští potomci národa našeho, z nichž rekrutují se nejsnáze členové pro naše národní podpůrné Jednoty. Neoddávajme se těm klamným illusím, že života našeho národního jest již na krátkce, tím jen doznáváme sami svoji nedbalost a netečnost vůči jediným našim nár. sborům sokolským. Žel, máme dosti důkazů, kde mnozí horliví pracovníci u podp. jednot jsou zaujati proti všemu, co se sokolstvím souvisí, tak i dívky své též vedou, a tu není divu, že sbory naše nevzrůstají. Kdyby jen dorost sám sobě, své vůli ponechán byl, záleželo by pouze na nás, bychom si jej pro sebe vychováti hleděli. Vyskytují se vřázné případy, kde dívky v rodině, jsouce česky vychovány, zůstaly Sokoly a jsou členy Č. S. P. S. neb J. T. či jiných Jednot. Sokolství, slovo to značí činnost, práci, stálou, neunavnou a v naší české povaze pohříchu není činnosti této s důstatek. Sbory, činící zadost povinnosti své vůči svému poslání, mají nárok na tu nejšířší hmotnou i mravní podporu od celé naší svobodomyšlné společnosti. Odumřou-li ony, nemohou zkvétati spolky podporující, aspoň ne co spolky české. Na zdar!

Fr. Široký.

Chicago, 3. prosince, 1901. — (Ze Sokola Tábor.) — První rok v tom nadějném dvacátém století, blíží se valně ku konci, pročež cítím se povinna, abych částečně účty z našeho působení veřejnosti podal. Předně musím obžalovat sám sebe, že totiž svoji dopisovatelskou povinnost jsem špatně zastával, málo či ničeho nenapsav. Častokrát jsem měl již pero namočené, jen začít; však nešlo to a příčina? Nerad vedu stesky a nářky, neb vím, že to čtenáře jen nudí a unavuje.

Tak mě mnohý Sokol řekl: Což se nemůžeš pochlubiti s výsledkem bazáru, jež jsme letošního roku pořádali ve prospěch umocnění

dluhu na našich pozemkách váznoncúho? Což nevydělali jsme slušnou sumu \$650.00. Ano, slušná to suma, ale bratři ví dobře, že mohla a zaslouhovala být mnohem skvělejší, kdyby t. zv. svobodomyšlní krajané novotáborští tak liknaví nebyli a nenechávali národní podniky jíti kolem sebe, řkouce, baže mě se to již také obejde.

Tedy výstava se nám zdařila, aspoň tak, že pozemky před 6 lety zakoupené konečně dluhu jsou sprostěny.

Tak jednoho břemena jsme se zbavili, bychom je opětně za mnohem těžší vyměnili.

Zavládl mezi námi totiž ruch stavební a to s takovou silou a energií, že žádných překážek se bát nechceme. Na pozemkách, nalezajících se na rohu 41. Ave. a 13. ul., bude se co nejdříve vypínat chlouba Sokola Tábor. Budova sice dřevěná, na kterouž vzdor zakazu dřevěných staveb, náš mayor velkomyslně nám povolání udělil. Rozměr budovy 49x125, výška 24, ve předu dole místnost hostinská, nad tím síň pro schůze a byt jednatelův a hlavní síň 49x80, v zadu místnost pro školu. Vše má být pohodlně a moderně zařízeno. Plán a rozpočty vypracoval chvalně známý architekt Sokol Randák a kontrakt na stavbu podavše nejnižší nabídku (osm tisíc doll.) obdrželi osvědčení stavitelové Malecha a Erba, členové to sboru. Nyní jest třeba jen svornost, činnost a obětavost, jen takto bude nám možno podnik tak smělý provést a udržet. Cvičení u nás stále pokulhává, ač sbor náš poslední dobou na členstvu zmohutněl; jest nás již 68 členů a opět několik navrženo. A přece stále to samé! My starší členové jsme již několikráte četu založili a vždy ze začátku se každému líbilo, jaký že pěkný večír ve cvičírně strávíme, ale najednou z toho opět nic, přestane jeden po druhém i ti mladí, kteříž by se mohli s pěknou četou honosit.

Myslí opět, že by toto dělali příliš mnoho, zanedbávají též. Žáků cvičí průměrně 20, a náčelník náš, Sokol Pokorný má tu drobtinu skoro stále sám na starosti, ač zkoušel již mnohý bratr Sok. náčelníka vystřídat, zdá se, že žádného jiného ti malí rozpustilci se nechťi bát. Dne 26. října požádaly naše sestry Sokolky Tábor ples z nouze. A skutečně tam byla nouze, ne snad o nápoje, těch tam bylo, že prodávali sklenku toho národního moku za 4¹/₂ c. a jídla darmo mluvit, stoly až se prohýbaly. Ale abych přece přišel k věci, nouze byla veliká, totiž o bratry Sokoly! v jejich návštěvu Sokolky naše velkou nadějí kladly, těšice se jak je vytočí a zatím musely vzít za vděk s nesokolky. Za to se ale taky v našich milých sestřičkách vzbouřila bojovná krev českých amazonek. Chtěly prý naši nyní prázdnu pokladnu obmyslit výtěžkem, jenž jest něco přes půl sta, ale ne a ne.

Doufám vzdor tomu, že po chladném uvážení nám tu netečnost pro tentokrát odpustí a my za to v té nové siní jim to na příště vynahradíme. Dne 19. t. m. připadá nám výroční volba úředníků, a tu by měl každý bratr přijít a vzít podílu na jednání. Přejí věci naší jakož i všem Sokolům šťastný nový rok! Hojně činnosti volám Na zdar!

Aug. Procházká, dop.

V Long Island City, dne 4. prosince 1901. — Zpráva o společném cvičení, jež pořádáno bylo jednotou dne 22. září, byla velmi dobře podána v posledním čísle „Sok. Am.“ brem. V. Hamplem, že netřeba mně se o tom více rozepisovati. V každém téměř dopise jednot našich jest velice nařikáno, že tělocvik jest méně neb více zanedbáván. Totéž jest asi u jednoty naší, ačkoliv sbor náš jest dosti silný (80 čl.), přec přijde do pořadového cvičení ne více než 20 neb 25 členů. Ovšem kdyby mnozí bratři viděli místnost, v níž jest nám cvičiti, tedy by se nedivili, neb i při tak malém počtu se tam sotva obrátiti můžeme.

Jednota naše, nahlednouc toho naléhavou potřebu, by sobě postavila stánek SVŮJ VLASTNÍ, by co do počtu členstva i do počtu Čestva zde bydličího, bylo kde se seházetí, cvičiti a své zábavy odbývati, učinila již ve směru tom kroky přípravné. Pozemek k cíli tomuto určený jest již zakoupen a sice v ceně tři tisíc dollardů. To však bylo celé jmění jednoty naší. Tedy pozemek bychom měli, avšak na stavbu peněz více není, pročež vydány 25centové kolký a 5dollarové dluhopisy.

Místní spolky naše též uvolily se větší částku zapůjčiti. K účelu tomuto zvolený stavební výbor úsilovně pracuje, aby podnik nám všem společný přišel co nejdříve k uskutečnění. Výbor ten

v poslední své schůzi usnesl se požádati všechny jednoty zastoupené v Nár. Jed. Sok. o sebe menší půjčku, na niž vydány budou dluhopisy, a doufá pevně, že mu pomocné ruky odepřeno nebude.

Dne 13. m. m. pořádán byl selský ples et. ČSPDS Columbia a Těl. Sboru Paní a Dívek ve prospěch naší tělocvičny, jenž přinesl dosti „hmotný“ výtěžek, začež nechť přijmou srdečný dík za jich obětavost od jednoty naší.

Minulá schůze naše byla nominační, v níž opět navržen za starostu obětavý bratr M. Truneček, při čemž doufám, že sbor náš opět v rozkvětu pokračovati bude.

Ještě jest mně podotknouti, že dramatický odbor náš pořádá na boží hod divadelní představení a sice v Schuetzen Parku.

Aby se všem bratrům Sokolům dobře vedlo, volám jim k Novému roku Na zdar!

Jos. V. Svoboda, dop.

Písemnictví. — „Čtyři mučedníci svobody duchovní“ (Mistr Jan Hus — Jeroným Pražský — Geronym Savanarola a Giordano Bruno) jest název knihy vydané tiskem a nákladem Dennice Novověku v Clevelandu, O. Kniha věnována spisovatelem Václavem Šnajdrem řádům Č. S. P. S. Věnování činí spisovatel slovy: V důvěře, že členové Česko-Slovenských Podporujících Spolků, — pokládaných za hlavní baštu svobodomyšlnosti české v Americe, naleznou v knížce té hojného poučení a povzbuzení; a naděje se, že v přesvědčení svém utvrzení budou vznešeným příkladem čtyř velkých mučedníků duchovní svobody, připsují jim tuto knížku.

Doporučujeme knihu tu všem Sokolům, aby si ji opatřili a doporučili ji ku koupi i svým známým. Bratři cvičící společně mohli by si ji objednat. Cena jest velmi mírná, ba nepatrná, pouze 15 ctů. Čtenář vedle poučného a zajímavého textu najde i několik slušných vyobrazení, a to: Jan Hus, Husův rodný domek, Prachatický chrám a škola, Upálení Mistra Jeronýma a Pomník Giordana Bruna v Římě. — Objednávky adresujte:

„Dennice Novověku“, Cleveland, O.

* Význam vegetariánství a abstinence pro sport je nepopíratelným, a nejlepším dokladem proň je mnoho případů, v nichž abstinenci nebo vegetariáni při závodech zvítězili. Tak letos ve veslařských závodech zvítězili německý mistr veslař Richard Gedebugh nepožíval dle vlastního udání v posledních dvou letech trainingu žádných líhových nápojů, nekouřil a nejedl maso. Podobně osvědčili se vegetariáni při pochodu o závod mezi Brnem a Prostějovem, kde zvítězili dva vegetariáni a jeden abstinenci. Prvním byl H. Zerndt, dlouholetý vegetarián, který ušel 58.7 km. v 6 hodinách 58 minutách bez jakéhokoliv odpočinku a po 2 hodinách odpočinku byl zcela zotaven. Druhým byl Pukl z Prahy (7 h. 5 m.) abstinenci, třetím pak Neuner (7 h. 15 m.) vegetarián. Ostatní, kdož účastnili se závodů, nebyli vegetariáni ani abstinenci a nedostali se vůbec k cíli. Tyto výsledky množící se den ke dni ukazují, jak vysoký význam má abstinence a vegetariánství pro sport a že nelze se jim jen tak vysmívat. Ostatně zase je dobře známou věcí, že sport sám přivádí k abstinenci, a že mnozí, kdož dříve mnoho pili, když oddali se třeba cyklistice, pít přestali.

Zápisy o schůzích výkonného výboru N. J. S.

New York, dne 4. listopadu 1901. — Starosta Fr. Hroch zahájil schůzi.

Nepřítomni zapisovatel M. Grabenstein, Ferd. Martyny a Fr. Lier.

Zapisovatelem pro ten večer zvolen Fr. Bartuněk.

Těl. Jed. Sokol ve Schuyler žádá 80 výtisků stanov NJS. Usneseno ji vyhovět.

Na stížnost jednot ohledně nesprávného zaslání pražského Sokola došla omluva, že bude vše dobře vyřízeno.

Těl. Jed. Sokol v Glen Carbon zasílá žádost, aby výkonný výbor jí zakoupil potřebné nářadí ku cvičení, že ho bude v měsíčních splátkách spláceti, jinak že jí není možno cvičební činnost dobře začít. Usneseno vyhovět jí dle stanov, t. j. že si musí ona jednota zaopatřit ručitele. Jednatel má jí v tom smyslu dopsat a další potřebné vyjednat.

A. Haller zaslal zpět \$5.00, které mu byly zaslány za práci, již vykonal jako zpravodaj při závodech župy Střední. Práví, že práci tu vykonal zdarma.

TJS. Čechie v Chicagu žádala za posečkání za třetí čtvrtletí. — Usneseno jí vyhovět.

Sokolská Jednota Blesk v Baltimore zaslala svoje opravené stanovky a prohlédnutí. Na výbor jmenování Václav Hampl, Štěpán Kaska a Franta Bartuněk.

TJS v Glen Carbon zaslán diplom.

Výbor účetní oznámil, že nalezl knihy v pořádku.

Účet za časopis Sokol pražský odkázán k vyplacení.

Zprávy za třetí čtvrtletí zaslaly následující jednoty:

Budíjov v Detroit zprávu a poplatek \$11.60.

Schuyler zprávu.

Manitowoc zprávu a \$6.90.

Bohemia, L. I., zprávu a \$4.60.

Podlipný v Detroit zprávu a \$11.—

Čechie v Chicagu zprávu.

Abie zprávu a \$6.50.

Newark zprávu a \$4.60.

Glen Carbon zprávu a \$4.40.

Cedar Rapids zprávu a \$31.80.

Tábor v Chicagu zprávu.

Chicago zprávu a \$31.30.

Prague zprávu a \$6.80.

Česko-Zábavní Sokol v Clevelandu zprávu a \$20.30.

Pižeňský Sokol v Chicagu zprávu a \$54.90.

Omaha zprávu a \$27.80.

I-lip zprávu a \$1.80.

Black Wolf zprávu a \$3.20.

Cleveland zprávu a \$16.30.

Bruno zprávu a \$2.80.

Schenectady zprávu.

Linwood nezaslala zprávy za 2 čtvrtletí.

Náhradu za vydržování školy tělocvičné obdržely jednoty Budíjov \$10.— a Sokol Cleveland \$10.—.

Poněvaž nic dalšího nepředlehlo, schůze ukončena.

Na zdar!

Franta Bartuněk,

v této schůzi zapisovatel.

Příjem a vydání N. J. S. za měsíc listop. 1901.

Příjem:	
Listop. 2. TJS Žižka v Bruno, Neb.	\$ 2.80
4. „ Podlipný v Detroit	11.—
6. „ v New Yorku	98.90
13. „ Čech v Clevelandu	51.30
13. Předpl. na S. A. od Klat. Sok. v Chicagu.	50
14. Druhá splátka na dluh od Klat. Sok. v Chicagu. ...	5.—
14. Předpl. na S. A. od F. S. Smrčka	1.—
21. TJS v Plattsmonth	22.80
22. „ ve Filadelfii	36.70
22. „ v St. Louis	32.40
27. „ Tábor v Chic.	14.10
	\$ 276.50
Hotovost z min. čtvrtletí:	\$1,220.90
	Úhrnem
	\$1,497.40
V y d á n í :	
Listop. 8. Za tělocvičné knihy cizojazyčné objednané br. F. Lierem pro Plz. Sok. a TJS v New Yorku.	\$ 15.28
21. Pořadatel Sok. Am. za listop. '901.	20 —
23. Za 39 výt. Sok. pražs. pro jednoty za rok 1901. .	40.95
30. Za 3200 výt. S. A. s výpravou a pošt. pro listop. 1901, br. F. Lierovi.	87.90
	Úhrnem
	\$164.13

Příjem	\$1497.40
Vydání	164.13
Hotovost \$1333.27 a sice fond pro př. běh cvič.	42.85
Fond pro příští sjezd r. 1903	332.90
U. S. bondy v kupní ceně	339.—
Hotovost skutečná	618.52
	\$1,333.27
Jan Černý, jed.	

Členové noví a vyloučení.

— Do Sokola "Čech" přijat Edward Čermák, J. W. Peterka. —
Odstupní listinu obdržel Vác. Beneš. Na zdar!

Ant. Jedlička, taj.

— Z T. Jednoty Podlipný vyloučen Vilim Charypa v listopadu
pro neplacení příspěvků. Na zdar!

Pavel Maršík, taj.

ADRESÁŘ NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH.

VÝKONNÝ VYBOR NÁRODNÍ JEDNOTY SOK. V NEW YORKU:

Schůze každé 1. pondělí v měsíci v Sokolovně, 420—24 E. 71 st. Fr. Hroch, starosta, 457 Rodney St., Brooklyn, N. Y.; J. Pavlík náměstek, 404 vých. 71. ul.; Jan Černý jednatel, 437 E. 71st St. Max Grabenstein tajemník, 716 E. 161st St.; F. Lier, pokl., 410 E. 71st St.; výbor tělocvičný: Ferd. Martyny, F. Bartuněk a A. Jahoda; výbor účetní: Vác. Hampl, St. Kostka a V. Zvoník. Náčelník J. Štibr 84 McBride st., Cleveland, O., podnáč. Ferd. Engelthaler, Cedar Rapids, Ia., a Jos. Pokorný, Chicago, Ills.

Župa Východní, sídlo v New Yorku.

- Ústř. výb.: st. Vác. Hampl, náměstek Al. Biža, jed. J. A. Kne-dhans 420—424 E. 71st St., N. Y., pokl. A. Mysliveček, náč. F. Bartuněk 318 E. 71st St., podnáčelník Al. Bláha; fin. výbor Ferd. Martyny a Ant. Jahoda. — Schůze každé 3. pondělí v měsíci v 8 hodin večer, v Sokolovně 420—424 71. ul.
- SOK. JED. BLESK Baltimore; (schůze 3. pátek u br. Jos. Klečky 1513 Ashland Ave.), Sylv. Stiegler, dop., 1006 N. Castle St.
- T. J. S. BOHEMIA, Bohemia, L. I., N. Y., (posl. sobotu) jedn. Fr. Huml.
- T. J. SOKOL Brooklyn, N. Y., (2. pondělí), taj. Fr. Hroch 457 Rodney st.
- SOKOL CLEVELAND, (3. neděli v Sokolovně, roh Central ave. a Plymouth st.), taj. Frank Skala, 16 Beckman St.
- SOKOL ČECH, Cleveland, O.; (2. neděli v Sokolovně, čís. 6 Wendal ave.), taj. Ant. Jedlička, 29 Dakota st.
- SOKOL ČESKO ZABAVNÍ, Clev. O., (schůze 3. neděli v Sokolské síni) Frank Cais, 562 Dennison Ave.
- Těl. a Podp. Jed. BUDIVOJ, Detroit, Mich., (1. pondělí v Sokolovně, roh Erskine a St. Antoine sts.) tajemník Jos. Janeček 698 Antoine st.
- T. J. S. PODLIPNÝ, Detroit, Mich.; (druhý pátek v Sokolovně, roh Tillman a Ash ul.), taj. P. Maršík, 499 Clark Ave, účetní Jos. Vimer 176 Rollins st.
- T. J. SOKOL, East Islip, L. I., N. Y., (2. sobotu v Sokolovně), taj. Jan Kroupa, Box 211., Islip, N. Y.
- T. J. S. FUEGNER, L. I. City, N. Y., (2. sobotu 317 Moore St.) taj., M. Beneš, 488 Boulevard, Rawenswood, L. I.
- T. J. SOKOL Newark, N. J., (druhé pondělí, roh 9. ul. a 15. ave.) V. J. Rychetský, 433—15th ave.
- S. J. SVORNOST, Morrisania N. Y., (1. neděli) taj. Jan Duda 777 Melrose ave.
- T. J. SOKOL, New York; (schůze 2. a posl. pondělí, 420—22—24 E. 71st St.) taj. J. L. Jedlička, 420—422—424 E. 71st St.
- SOK. JED. PHILADELPHIA, Pa., (4. sobotu v měs., v Sokolovně v 8 hodin večer, S. W. Corner 9th & Columbia Ave.), taj. M. Hora, 1514 N. Alder St.
- T. J. SOKOL Schenectady, N. Y., schůze 1. a 3. pondělí v místn. A. Řihy, Bohemia House, Ellis st., M. Pl. — Taj. Aug. Sokol, P. O. B. 466.
- T. J. SOKOL Westfield, Mass.; (1. a 3. středu v Sokolovně, 118 & 120 Meadow st.), jed. Fr. Náhlavský, 8 Fowler st.

Župa Střední, sídlo v Chicagu, Ill.

- Úřadníci župní: Náčelník Jos. Pokorný, podnáčelník Fr. Holub; taj. Jos. Šlauf 1528 S 41st Ave.; pokl. Václ. Vonásek.
- PLZ. SOK. Chic.; (2. a 4. čtvrtek), taj. Vil. Kroužilka, 722 W 12th Boulevard.
- SOKOL CHICAGO, Chic., (1. a 3. středu v Sokolovně, 1118 Kedzie ave.), taj. Štěpán A. Šús, 1286 So. Turner Ave.
- TĚL. J. ČECHIE Chicago; (1. a 3. pondělí v síni "Čechie" 32—34 Emma St.), taj. Josef Hejno 74 Emma St.
- T. J. S. TABOR, Chicago, Ill., (1. a 3. čtvrtek u T. Andrie 1333—35 So. 40th Court), taj. V. Bartoň, 1411 So. 42 Ave.
- ČES. AM. SOKOL Manitowoc, Wis.; (2. středu v síni Slovanské Lípy), Aug. Kropáček taj., 401 N. 8th St.
- T. J. SOKOL St. Louis, Mo.; (2. a 4. pondělí v Sokolovně, roh 9. ul. a Allen Ave.), taj. Fr. Holman, 2349 So. 11th st.
- T. J. S. Mount Pleasant, St. Louis, Mo.; (2. a 4. středu); taj. Tom. Duchek, 2846 Neosho st.
- T. JED. SOKOL v Glen Carbon, Madison Co., Ill. — Tajemník Martin Korbélik, Glen Carbon, Ills.

Župa Západní, sídlo v Omaze, Neb.

- Ústř. výb.: Starosta Fr. Jelen 1911 So. 15th St., taj. Oldř. Jelen, 1233 So. 14th St., pokl. Jan Mathauser. Další členové výboru Jos. Vonásek a Jindř. Kraus. — Schůze každý druhý pátek v Sokolovně.
- T. J. S. KAREL JONAŠ, Abie, Neb., (1. neděli) Josef Hasík, taj.
- TJS. HVĚZDA ZAPADU, Black Wolf, Kansas, (1. neděli), taj. Jos. Jiříček.
- T. J. SOKOL ŽIŽKA, Bruno, Neb.; (1. ned.), taj. Vác. Blatný.
- TYRŠ C. R. SOK., Cedar Rapids, Ia.; (1. neděli v Sokolovně, 7th ave., bet. 2nd & 3rd st.), taj. V. M. Hlávka, 308—11th Ave.
- T. J. SOKOL, Crete Neb., (2. neděli ve své síni), taj. Mat. Kuncl.
- T. J. SOKOL, Linwood, Neb., (1. neděli), taj. Frank Dočekal.
- T. J. S. Milligan, Neb., (2. neděli v Central Hall bratří Jichů), Fr. Hrdý, jed.
- T. J. SOKOL Omaha; (2. čtvrtek), taj. K. Špalek 1227 So. 15th St.
- T. J. S. Plattsmouth, Neb., (2. pondělí) taj. Jos. J. Nejedlý.
- T. J. SOKOL, Prague, Neb., (2. pond.), Tom. Vlasák, zap.
- T. J. SOKOL, Schuyler, Neb., (3. pondělí), taj. V. Sudík.
- T. J. SOKOL, So. Omaha, Neb. (1. pon.) taj. F. Benák, 18th & N st.
- T. J. S. KAREL JONAŠ, Wilson, Kansas; (2. neděli), jednatel J. W. Somer.

„Sokol Americký“, časopis Sokolstva čes.-americ. Nákladem výkonného výboru Národní Jednoty Sokolské.

VYCHÁZÍ 15. KAŽDÉHO MĚSÍCE V NEW YORKU, N. Y.

Dr. K. Štulík, pořadatel, 525 S. Lincoln St., Chicago, Ill. Jan Černý, jednatel výk. výb. N. J. S., 437 E. 71st St., New York.

Veškeré dopisy pro „SOKOLA AMERICKEHO“ buďtež zasílány pořadateli.

Nové knihy.

Na skladě u výkonného výboru
Nár. Jed. Sokolské:

1. Tyrš Mir., Dr.: Základové tělo-
cviku.....	\$1.00
2. Kožíšek Fr.: Cvičební večery na
koni na šíř.....	.10
3. Jindř. Fügner: Životopis.....	.10
4. Vaníček Karel: Sokolstvo, jeho
směr a cíl.—Komenský Jan Amos
a jeho snahy tělocvičné. Obě za..	.03
5. Scheiner, Jos. E. Dr.: Tělesná
cvičení ve starém věku.....	.65
hry mládeže	.45
6. Kožíšek Fr. Cvičební večery na
hrazdě	.12
7. „ 100 příkladů cvičení
prostných.....	.18
8. Hron Karel: O cvičební soustavě	.20
9. Mendik Jan: Povelky ku podrob-
nému procvičení poř. cvičení.....	.05
10. Scheiner, Jos. E. Dr.: Úvahy a
řeči Dra. Mir. Tyrše.
— Povšechné úvahy o věci Sokol-
ské, I. 1.....	.25
11. Povšechné úvahy o věci Sok., I. 2.
pro školy a spolky	.32
12. Klenka Jos.: Tělocvičné hry pro
pro školy; I. Bez nářadí	.15
13. Klenka Jos.: Těl. hry pro školy;
II. S nářadím.....	.25
14. Hanušová Kl.: Dětský tělocvik..	.20
15. „ „ Hry míčem pro
veselou mládež.....	.15
16. Horálek Fr.: Pérem Sokolím, se-
šit 1—4	.20
17. Horálek Fr.: Na přední stráž	.05
18. Pexa Václ.: Cvičební večery na
bradlech	.18
19. III. slet všesokolský v Praze	.30
20. Tyrš Mir. Dr. stručný nástin živo-
ta a působení jeho	.10
21. Veselý J. Z.: Těl. pro školy nižší
a střední	.20
22. Klenka Jos.: Cvičební večery na
kruzích	.10
23. Kurz Vilém: Úvod do Těl. školské-
ho	.32
24. Vaníček Kar.: Sokolské epistolky
od 1. do 4. sešitu, jeden výtisk ..	.02
25. Ploc Kar.: Návod o prvé pomoci
při úrazech a nehodách.....	.25
26. Dlouhý Fr.: Tělověda a zdravově-
da	.50
Jos. Klenka, skoky prosté, útokem a
o tyči	.10
Jos. Klenka, skoky smíšené na koze a
na stole	.10
Dr. J. Vaníček: O rohování (box) a
šermu holi dlouhou (baton) ..	.10

Knihy tyto, pokud zásoba
stačí, zasílá vyplacené jednatel
výkonného výboru tomu, kdo při ob-
jednání pošle výše udanou částku
buď ve známkách, nebo poukázkou
poštovní.

JAN ČERNÝ,

437 E. 71st St.,
New York City.

“SOKOL”,

časopis věnovaný zájmům tělocvičným, za-
ložený r. 1871. Drem. Mir. Tyršem vy-
chází redakcí Dra. Jos. E. Scheinera
jednou za měsíc o 3—4 arších a přináší
poučné články o tělocviku, organizaci
spolkové, články technické z pera před-
ních pracovníků sokolských. Dále pří-
náší zprávy o tělocviku ze zemí slovan-
ských i ciziny, feuilleton, různé zprávy
a pod.

Předplatné za rok do Ameriky obnáší \$1.10.

Adresa: “Sokol”, Praha,
Václavské náměstí číslo 70.

Všichni Sokolové

měli by znáti:

Úvahy a řeči Dra. Mirosla-
va Tyrše. Pořádá Dr. Jos. E.
Scheiner.

I. Povšechné úvahy o věci so-
kolské. — Díl první 25c. Díl dru-
hý 25c.

Objednávejte buď u svých sbo-
rů neb u jednatele výkonného vý-
boru N. J. S.

Naším cvičitelům!

Cvičební večery na koni na
šíř. Sestavil František Kožíšek.
Cena 10c.

Objednávejte buď u svých sbo-
rů nebo u jednatele výkonného
výboru N. J. S.

JAN ČEPEK
pozemkový, na oheň a

»* život *«

pojišťující jednatel.

ÚŘADOVNÝ:

318 E. 73. ul., New York,
a 367 Woolsey Ave., L. I. C.

LÉKEM

pro chorobné a slabé
a blahodárným ná-
pojem pro zdravé
jsou

pravá

přírodní

vína

z našich

Naše vinné
BRANDY
jsou výborným
domácím
lékem.
Žádejte naše
zboží od Vašich
obchodníků a
nemají-li je na
skladě, pište
nám o cenník a
další
podrobnosti.

v Sonoma

vlastních

County,

vinic

California.

F. Korbel & Bros.,
684-6 W. 12th St.,
Chicago, Ills.

Oznamujte

V SOKOLE AMERICKÉM.

Bližší sdělí F. Lier,

410 E. 71st St.,

New York.

Naše evangelium!

Sokolstvo, jeho směr a cíl.

Úvahy Karla Vaníčka. Cena 2c.

Objednávejte buď u svých sbo-
rů nebo u jednatele výkonného
výboru N. J. S.

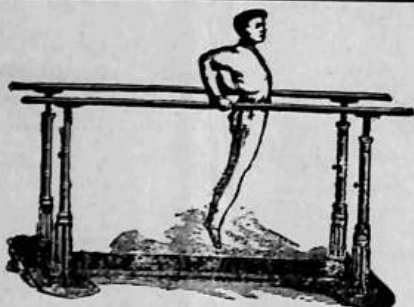
Oznamujte v Sok. Am.

Bližší sdělí F. Lier,

410 E. 71. ul.,

New York.

Chicagský oznamovatel.

JOHN GLOY,
MANUFACTURER OF ALL KINDS OF
GYMNASTIC APPARATUS.
OFFICE,
27 Johnson St., Chicago, Ill.

(Cenníky s vyobrazením náčiní zasílám na požádání zdarma.)

KAREL PITTE
603 Blue Isl. Av., Chic.

Má hojně zásobený sklad

VÝBORNÉ OBUVI
pro pány i dámy.

Ovičebnístevíce všech druhů pro Sok. za ceny levné.

Červená, modrá — ne, ale
CYRIL FIALA,
obslouží Vás

nejlepším domácím a importovaným pravým plzeňským.
Chutným lunčem a vším, čeho jest k blahu tělesnému zapotřebí.
Navštivte jej!

613 W. 18. ul. - Chicago.

Oznamujte

v "Sokole Americkém".

Bližší sdělí F. Lier,

410 E. 71st St.,

New York.

Učme se od začátku!

Základové tělocviku.

Sepsal Dr. Miroslav Tyrš. Cena \$1.00. Objednávejte buď u svých sborů nebo u jednatele výkonného výboru N. J. S.

Dr. Karel Štulík
LÉKAŘ

RANHOJIČ,

525 SO. LINCOLN ST.

Může býti zavolán z kterékolí lékárny v Chicagu:

— Telefon: West 1092. —

V lékárně p. C. G. Foučka, roh 18. ul. a Center Ave.
večer od 6.30 do 8 hodin.

Sborník Sokolský
na rok 1898.

Vydal A. V. Prágr, nác. župy
Tyršovy a Sok. Kolínského.

Cena 33 centů.

Objednávejte buď u svých sborů
nebo u jednatele Výk. Výbo-
ru N. J. S

Oznamujte v Sokole Americkém.

Bližší sdělí F. Lier, 410 E. 71 St.,

New York.

JOHN J. DVORÁK & SPOL. Sokolské stejnokroje!
Sokolský kroj cvičební!
oděvní a zakázkoví krejčí,
598-600 BLUE ISLAND AVE.

Zhotovují sokolské stejnokroje, kroje cvičební pro Sokoly i pro žactvo i mají na skladě sokolské pásy i monogramy. Vše v cenách nejnižších. Též oděv hotový i zakázkový, klobouky, čepice atd.

„SOKOL AMERICKÝ“, orgán Národní Jednoty Sokolské ve Spojených Státech Severní Ameriky, vychází 15. každého měsíce redakcí Dra. Karla Štulíka v Chicagu, 525 So. Lincoln St. — Předplatné do Čech 1 zl. 50 kr. přijímá výpravčí Fr. Lier, 410 E. 71st St., New York City, N. Y.

Kdo z Evropy zasílá předplatné mezinárodní poštovní poukázkou, sděl to také ihned výpravčímu. Z poukázky není vidno, kdo jest zasílatelem, a to působí obtíže jak při výpravě tak i při vybírání peněz na poště zdejší.

V New Yorku, v květnu 1897.

Nár. Jed. Sok. ve Spoj. Státech Sev. Am., vydavatel „Sok. Am.“

ATLAS BREWING CO.,

dříve Česká Pivovarnická Spol. v Chicagu
684 - 706 BLUE ISLAND AVE

Bratři Sokolové!

Jakmile se přestěhujete, oznamte laskavě ihned novou svou adresu výpravčímu Sokola Amerického,

FR. LIEROVI,
410 E. 71st St., New York City.

